

Upravništvo Ljubljana Knafljeva 5
— Telefon št. 3122 3123 3124,
3125 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana Selem-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računski priročnik zavodnih Ljub-
ljana št. 11 842. Praga č. 105 241.
79 180. Wier št. 105 241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6 telefon
3122 3123 3124 3125 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7. telefon št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ulica števil 1
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

Beckov obisk v Londonu

Včeraj popoldne je prispel v London na uradni obisk poljski zunanji minister Beck. O tem obisku se je že nekaj tednov veliko govorilo in pisalo v vseh evropskih listih in pripisoval se mu je za splošni mednarodni položaj poseben pomen še pred poslednjimi novimi spremembami v srednji Evropi in ob Baltiku. Prva vest o Beckovem london-skem obisku je bila namreč objavljena, ko se je nemški zunanji minister Ribbentrop v dnevi od 25. do 27. januarja letošnjega leta, ob petletnici podpisane nemško-poljske prijateljskega pakta, mudil v Varšavi. Zelja po tem obisku je bila že dolgo v ozračju tako v Londonu kakor v Varšavi. Od poslednjega stika angleških državnikov s poljskim zunanjim ministrom ob priliki kronanja angleškega kralja je poteklo že precej časa. Najnovejši dogodek v Evropi so potrebo po medsebojni izmenjavi misli le še bolj poudarili. Zaradi njih pa je bil obisk, ki bi se bil po prvotnih namerah moral vršiti že v marcu, za nekaj tednov odložen.

V tem času je angleška diplomacija močno stopila v ospredje. Njena pobuda o posvetovanjih in morebitnih konkretnih sklepih tako zvanih »protinapadnih« držav je neposredno zajela tudi Poljsko, katere splošni politični in strateški položaj se je med tem zelo spremenil. V zadnjih tednih se je veliko pisalo o skupni »protinapadni izjavi«, kateri naj bi se po želji Londona in Pariza pridružila tudi Poljska. V začetku prejšnjega tedna se je zdelo, da je v angleških posvetovanjih glede te izjave nastal zastoj, v glavnem zaradi zadržanja Poljske, ki se baje za te angleške pobude iz več razlogov ni posebno navduševala.

Predvsem so v Londonu dobili vtis, da je Varšava napram angleškim pobudam rezervirana zaradi pritegnitve Rusije v pogajanja o skupni protinapadni izjavi. Ta poljski pomislek naj bi bil izvir iz dosedanjih trdnih smernic poljske zunanje politike. Poljska je sosedja tako Nemčije kakor Rusije, med katerima hoče ohraniti svojo popolno nevtralnost, ker se ji zdi, da je nevarnost za Poljsko v enaki meri razdeljena med zapad in vzhod. Zato se z nobeno obeh velesil ob svojih mejah ni hotela niti preveč vezati, niti izpostavljati v morebitnih zvezah proti tej ali oni. Na drugi strani se je poljska rezerviranost proti londonskim pobudam tolmačila tudi kot nezaupanje nasproti papirnati manifestaciji solidarnosti proti napadalcu, ki so se že v preteklosti slabo izkazale. Zato so Poljaki baje zahtevali, da bi jim moral London že v naprej dati določena jamstva za vsak primer, še preden bi se sami odločili, da spričo svoje sedanje večje ogroženosti preusmerijo svojo politiko v znamenju večje povezanosti z državami, ki bi jim mogle nuditi pomoč.

Chamberlainova izjava z dne 31. marca je razčistila vse poljske pomisleke in dvome glede resničnih angleških namer. Anglija se je po svojem najboljši odgovornem državniku ter na javen in slovesen način v naprej obvezala, da bo nudila Poljski vso možno podporo »proti kakršnikoli akciji, ki bi očitno ogrožala poljsko neodvisnost in proti kateri bi se poljska vlada, smatrajoč to za poljsko življenjsko zadevo, uprla s svojimi nacionalnimi silami.« S to obvezo je nastal velik preokret v poljsko korist. Beck je že pred svojim odhodom na obisk v London dosegel od angleške vlade jamstvo, ki se zdi, da je bilo za Poljsko pogoj nadaljnjih razgovorov o skupni akciji tako zvanih »protinapadnih« držav. Zato se je petkova Chamberlainova izjava v dosedanjih komentarjih listov skoro na splošno označevala kot velik Beckov uspeh.

Pomen Chamberlainove izjave pa je za Poljsko — ne glede na navedene skupne akcije nekaterih držav — še nekaj druge. Poljska je s to izjavo dobila novega zaveznika, ki ga doslej v tem smislu ni imela. Med njene obrambe ne pogodbe spadata namreč samo pogodbi s Francijo in Rumunijo. Z Anglijo doslej ni bila pogodbeno zavarovana proti morebitnim napadom na svojo ozemlje, niti ji ni Anglija dala doslej nobene splošne izjave v tem pogledu. Zaradi stališča, ki ga je Poljska zavzela v lanskim septembrski krizi, tudi Francozi svoji pogodbi s Poljsko niso več pripisovali onega pomena kakor do takrat. Pogodba z Rumunijo je bila prvotno sklenjena predvsem iz potrebe po skupni obrambi proti morebitnemu ruskem napadu. Znano je, da so se osnove te pogodbe po lanskim dogodkih v srednji Evropi znatno spremenile. Po obisku rumunskega zunanjega ministra Gafencu v Varšavi v letošnjem februarju se je baza te obrambne pogodbe razširila, čeprav po-
drobnosti o tem niso bile objavljene.

VSE ANGLEŠKE STRANKE ODOBRAVAJO NOVO ANGLEŠKO ZUNANJO POLITIKO

Zunanjepolitična debata je bila v obeh zbornicah zelo kratka in je izpričala popolno soglasje vseh strank — Prizadevanja za splošno obrambno zvezo se uspešno nadaljujejo — Dodatna pojasnila Chamberlaina in Halifaxa

London, 3. aprila, br. V obeh angleških zbornicah, poslanski in lordski, se je danes pričela že pred dnevi zahtevana in v soboto končno napovedana zunanjepolitična debata, ki naj bi dokončno tudi za širšo angleško javnost razčistila problem novega političnega razvoja v Evropi in pokazala, kakšno stališče zavzemajo do njega parlamentarni zastopniki angleškega naroda. Debatna se je tako v spodnji in zgornji zbornici razvijala na doslej skoraj še neznan način, v duhu narodne sloge in sporazumljenja. V zgornji zbornici je debato otvoril zunanji mi-

nister lord Halifax v spodnji pa ministrski predsednik Chamberlain. Obe se se vsi glavni zastopniki opozicijskih strank, predvsem pa laburistične in liberalne, takoj brez rezerv priključili. Chamberlainova vlada je spričo mednarodnega političnega položaja v angleškem parlamentu dosegla to, za kar so se voditelji posameznih strank in skupin vse zadnje tedne zamažali trudili. Ne glede na zastopnike strank in struj v vladi, se je danes pokazala stvarna koncentracija vseh narodnih sil Velike Britanije.

tembra sem v nekem svojem govoru naglasil, da bo država, ki bi poskušala izvajati si kakršnokoli nadoblast na svetu, naša letela na naš odločen odpor. Takrat je bilo še mogoče pričakovati, da se ne bo zgodilo ničesar, kar bi se moglo tolmačiti kakor da hoče ta ali ona država ukazovati drugim narodom. Angliji je bilo to prav in zavzela se je takoj »a to, da bi se na novo uredil evropski položaj.

Toda ta pričakovanja se niso obistnila. Zato se je pojavil nov faktor v evropski politiki, zaradi katerega je bila angleška vlada prisiljena izvršiti velik preobrat v svojih političnih smereh. Ni preveč rečeno, če naglasim, da je bilo javno mnenje vsega sveta spričo zadnjih dogodkov globoko vznemirjeno. Velika Britanija je vsa brez izjeme prepričana, da je morala jasno izreči svoje stališče, pa naj bi to povzročilo kakršnekolik posledice. Nihče ni bil mogel jate obžalovati nujnosti, zaradi katere se je morala taka izjava podati. Jaz danes kakor že prej nisem mož vojne, tudi danes ji prav tako nasprotujem, kakor sem ji v septembru preteklega leta. Tudi danes gojim veliko željo, da bi nemškega naroda ne doletela usoda, kakršne ne želimo niti v najmanjši meri angleškemu narodu.

Angleška vlada je pripisovala velik pomen trgovinskim pogajanjem, ki naj bi se bila že pričela z Nemčijo.

Toda ta je storila v svoji zunanji politiki korak, ki je bil usoden ne le za trgovinske pogajanja, nego je povzročil, da so nastale o nemški politiki povsem nove koncepcije, da je nastal položaj, v katerem za mednarodno sodelovanje tako nujno potrebnega zaupanja ne bo mogoče tako lahko obnoviti.

Se pred kratkim se je govorilo, da Anglija v nobenem primeru ne bo dala nikakih garancij, da se ne bo vezala na kontinentalne interese. Zgodilo se je drugače. Toda jamstva, ki smo jih dali sedaj, so jamstva, ki ne gredo za tem, da bi se Nemčiji namenoma povzročila kakršnakoli škoda, nego so le takega značaja, da se učinkovito prepreči poskus izvajanja oblasti nad svetom. Ni Poljska edina, ki bi se lahko v danem trenutku znašla v nevarnosti. Dogodki zadnjih tednov so pokazali, da so se pojavile skrbi in resni pomisleki tudi v nekaterih drugih državah. Naj bo to utemeljeno ali ne: če ne bo izkazana potreba, se sporazum, ki ga pripravljamo, pač ne bo nikoli uveljavil. V Evropi bo spet lahko zavladal mir in sporazum bo v takih okoliščinah kmalu lahko prišel spet v pozabo. Naj bo rezultat sedanjih posvetovanj že kakršnekoli, eno moram poudariti, da namen sporazuma ne bo nikoli ograjati Nemčijo. Naravnost fantastično bi bilo tako angleško sodelovanje z drugimi evropskimi narodi smatrati za politiko, ki naj bi dovedla do obkoljenja Nemčije. V resnici je to zgolj politika samoobrambe.

Chamberlain je nato o angleških odnosih do Rusije poudaril: Naj bodo ideološke difference med Anglijo in Rusijo še tako velike, tu zanje ne gre, tu gre izključno le za ohranitev neodvisnosti obeh držav, a tudi za neodvisnost vseh drugih morebiti ogroženih držav. Pripravljeni smo pristati na sodelovanje z vsakim narodom, ne glede na notranje politični sistem, če gre le za to, da se skupno obranimo nevarnosti.

Vem, da vsa Velika Britanija odobrava to odločitev svoje vlade. Prepričan sem, da pomeni naša akcija, ki je sedaj šele na začetku in nikakor še ne na koncu, v svetovni politiki obrat, ki nas ne bo vodil v vojno, ker bi z njo ne bilo nič pridobljene, nič ohranjenega, nego znova v zlate čase, v katerih bo razum prevladoval nad silo.

Opozicija odobrava

Chamberlainova izjava je bila ponovno prekinjena z velikimi aplavzi, tako da so v njih zamrle celo nekatere njegove besede. Ob zaključku mu je nekaj minut viharno ploskala vsa dvorana.

Naslednji govornik je bil Greenwood, namestnik predsednika laburistične stranke Attlee. Greenwood se je solidiziral z ministrskim predsednikom. Že od vsega početka je poudaril: Če bo zbornica še no-
coj zaključila »svojo sejo, bo to znamenje, da smo se vsi jasno in pogumno odločili, da smo v vsemu narodu za najtesnejše sodelovanje, v katerem naj se zgradi skupna obramba.

V debato je nato poseglo še več govornikov, med njimi tudi sir Archibald Sinclair, vodja liberalov. Sredi debate je državni podtajnik za zunanje zadeve Buttler na iniciativno nekega prejšnjega govornika dal nadaljnja pojasnila o sobotni Chamberlainovi garanciji izjavi. Naglasil je, da so bili uadni krogi presenečeni spričo poskusov, da bi se izjava ministrskega predsednika kakorkoli omejila. Angleška vlada s svojo izjavo nikakor ni hotela vplivati na Poljsko in njene odnose z Nemčijo. Ne dvomno je sicer, da bo poljska vlada odsele angleško stalno informirala o razvoju položaja, a storila bo to kot partnerica pogodb, ki se jo je treba v kratkem naj-
dejati.

Pogajanja za povratek francoskega in angleškega poslanika v Berlin

Pariz, 3. aprila. AA. (DNB): V francoskih parlamentarnih krogih trdijo, da se bo francoski veleposlanik v Berlinu vrnil na svoje mesto. Govore, da bo isto storila tudi angleška vlada ter da se glode povratka francoskega in angleškega veleposlanika na njuna prejšnja mesta v Berlinu vodijo med Berlinom ter Parizom in Londonom pogajanja.

Važna pojasnila vlade Odgovori na vprašanja poslancev — Oboroževanje Rumunije — Gdansk — Angleška vojska

London, 3. aprila. AA. (Reuter) Danes so v spodnji zbornici vprašali vlado, ali se Velika Britanija zanima za udeležbo britanske industrije pri pomorskem oboroževanju Rumunije, spričo tega, da nedavno podpisana nemško-rumunska trgovinska pogodba določa dobavo materiala za rumunsko kopensko vojsko.

V imenu Chamberlaina je govoril Buttler, da britanska vlada zmerom s simpatijami proučuje vsako možnost, da podpre Rumunijo z orožjem in sicer ne samo s pomorskim orožjem.

Dalje je neki poslanec vprašal, ali je britanska vlada voljna orisati spodnji zbornici sedanjo fazo gdanskega vprašanja.

V imenu vlade je odgovoril Buttler, da bo v razgovorih med britanskimi ministri in poljskim zunanjim ministrom Beckom po vsji priliki govora tudi o Gdanku. Dodal je pa, da misli, da bi bila v sedanji okoliščini vsaka vodna izjava o gdanski zadevi v spodnji zbornici neprimerna.

Prihodnje vprašanje se je nanašalo na komentarje raznih listov, ki mislijo, da obsega izjava britanske vlade o podpori Poljski sama po sebi razne pridržke. Buttler je odgovoril, da je vladno razlago te izjave pojasnilo uradno poročilo, ki ga je izdal zunanji urad.

Na vprašanje, kakšno zastopstvo bo v bodoče imela Velika Britanija v Pragi, je Buttler odgovoril, da vlada o tej stvari še ni sklepala.

Predsednik vlade Neville Chamberlain je danes odgovoril v spodnji zbornici nekemu poslancu, ki je vprašal, ali ne bi vlada morda še enkrat proučila možnost uvedbe vojaške obveznosti v Veliki Britaniji. Chamberlain je rekel, da misli britanska vlada, da nedavni sklop o številčnem stanju operativne teritorialne armade popoema ustreza potrebam, nastalim zaradi sklope britanske vlade, da bo igrala zelo aktivno vlogo, če bi se pripetili resni dogodki na svetu. Rekel je, da je ta sklop predvsem v skladu z duhom prostovoljne požrtvovalnosti, ki se zdaj kaže na Angleškem. Predsednik vlade misli, da bi

uvedba splošne vojaške obveznosti v sedanji okoliščini udegnila samo ovirati razvoj novega prostovoljskega sistema, čigar izvajanje naglo in zelo ugodno napreduje.

Napori za zблиžanje Rusije in Poljske

Pariz, 3. aprila. b. Po pisanju francoskih listov je pogoj za uspeh nove varnostne politike na evropskem vzhodu ta, da Poljska in Rumunija spreminita svojo dosedanja obrambno zvezo proti Rusiji in jo postavita na širšo osnovo. Med pogajanja s Poljsko glede oblike angleških obvez bo angleška vlada ves čas v stikih z rusko, da se v sporazumu določi, kakšno stališče naj bi Rusija zavzela v vojnem primeru. Rusija namreč ne more biti istočasno zaveznica obeh velesil, ki jamčita Poljski in Rumuniji njuno neodvisnost, obenem pa nasprotnica teh dveh. Zdi se, da bodo tudi te podrobnosti, ki so seveda tako za Poljsko kakor za Rumunijo zelo važne, razčiščene že med Beckovim obiskom v Londonu.

Pogajanja z Rumunijo in Turčijo

London, 3. aprila. o. »Daily Telegraph« poroča, da so »angleške pogajanja za skupni obrambni pakt sedaj razširila tudi na Turčijo. Rumunija se je zavzela za to, da bi se angleškemu in francoskemu vojnemu brodogradu omogočil svoboden prehod skozi Dardanele. tako da bi mogle vojne in transportne ladje po morju dovažati Rumuniji potrebno pomoč.

Kakor zatrjujejo bo Gafencu za veliko noč potoval v Ankaru kjer se bodo vršili že zaključni razgovori o tem vprašanju. Načelo je bil turški pristane na rumunsko zahtevo podan.

Govor lorda Halifaxa

Zakaj je bila potrebna angleška obveza za jamstvo Poljski — Nova doba angleške politike

London, 3. aprila, br. V zgornji zbornici, ki je zasedala že dopoldne, je zunanji minister lord Halifax med drugim poudarjal:

Postopanje angleške vlade se je po sobotni izjavi ministrskega predsednika Chamberlaina v spodnji zbornici v nekaterih evropskih krogih označilo tako, kakor da gre za obkolitev Nemčije. Dejstvo je, da je zrasla v Evropi močna Nemčija. Ravno tako je dejstvo, da so se v raznih državah pojavile bojazni o njenih nadaljnjih namerah. Nastala je instinktivna reakcija, utemeljena po dejstvih, spričo katerih ni mogoče govoriti, da bi bila ta reakcija povzročena od kake druge sile.

Naša garancijska izjava, je dejal lord Halifax, pomeni novo smer v britanski politiki. Poudariti moram, da smo jo podali le zaradi tega, da bi omogočili obnovo normalnih razmer v Evropi.

V teh skrbih polnih dneh je bila britanska vlada trajno v zelo ozkih stikih s francosko vlado. Ves čas se je mogla ugovoriti enakost naziranja obeh vlad. Britanska vlada je v vsakem primeru mogla računati z iskrenim sodelovanjem francoske vlade.

Lord Halifax je nato orisal okoliščine, v katerih je prišlo do Chamberlainove izjave. Rekel je, da je še konec januarja kazalo, da ne bo nobenega novega pojava, ki bi mogel kaliti zaupanje v Evropi, in da je prišla doba, ko se bo varnost po malem utrdila. Britanska vlada si je prizadevala, da čim več pripomore k temu. Med drugim se lahko sklicuje zlasti na sodelovanje na gospodarskem polju. S tem se da tudi pojasniti nameravani obisk trgovinskega ministra v Berlinu. Sem spadajo tudi sestanki med zastopniki britanske in nemške industrije. Med tem je pa prišla vojaška zasedba Češke in Moravske. Ta dogodek je zbudil veliko bojazen. Lord Halifax je rekel, da pomeni priključitev skoro osem milijonov Čehov v meje Nemčije zatajevanje načel, ki jih je dotlej poudarjala nemška vlada. Spričo tega se ni treba čuditi, da tudi nekatere druge države mislijo, da bi mogla biti njihova neodvisnost ogrožena.

Dalje je Halifax dejal, da se nadaljujejo razgovori z nekaterimi vladami, da se izdajo ukrepi za obnovo zaupanja, vendar pa

za zdaj še ne more povedati podrobnosti o tem.

Nato je lord Halifax omenil obisk poljskega zunanje ministra, polkovnika Becka v Veliki Britaniji. Rekel je, da daje ta obisk priložnost za iskreno proučitev mnogih problemov, ki spadajo v splošno korist. V času ko je britanska vlada proučevala položaj z željo, da bi čim več prispevala k miroljubnemu in rednemu poteku mednarodnih odnosov, so nastale nekatere okoliščine, ki so dopuščale domnevo, da bi se razmerje med Nemčijo in Poljsko utegnulo poslabšati. To ne pomeni, da bi bila britanska vlada verjela glasovom, ki so krožili in ki niso dobili nobenega uradnega potrdila. Kljub temu je pa britanska vlada mislila, da more označiti svoje stališče, še preden se sporazume z drugimi državami, za primer, da pride Poljska v težaven položaj.

Lord Halifax je dalje dejal, da si v Nemčiji razlagajo nastop Velike Britanije kot nekakšno željo po obkolitvi Nemčije. Ni trditve, ki bi bila bolj oddaljena od resnice, kakor ta trditve o obkoljevanju, je izjavil lord Halifax. Minister se je nato dotaknil vprašanja skrbi nekaterih nemških sosed, in dejal, da je njihova skrb nastala iz njihovega iskrenega prepričanja, ker so te države mislile, da so dejansko v nevarnosti. Naša gesta napram Poljski pomeni preobrat v britanski politiki. Za ta preobrat smo se odločili brez kakšnega sovražnega čustva do katerekoli države. Tako smo ravnali samo in edino v upanju, da bomo s tem utrdili mir in stalnost v Evropi.

Soglasje opozicije

Po teh izjavah lorda Halifaxa, ki so bile v zbornici sprejete z velikim odobravanjem, sta govorila glavna parlamentarna zastopnika delavske liberalne stranke. Laburist lord Snell, se je v imenu svoje stranke z odobravanjem in brez vsake rezerve priključil ugotovitvam zunanje ministra. Pozdravil je spremembo politike, ki je nastala z izjavo, ki jo je v soboto podal ministrski predsednik v spodnji zbornici. Liberalni lord Crew je označil sobotno Chamberlainovo izjavo za člen v verigi politike, ki ima nalogo, da vrne narodom zaupanje.

Nove izjave Chamberlaina

Pomen in namen jamstvene obveze Poljski — Gre za povrnitev zaupanja v vseh državah — Okvir sodelovanja s Sovjetsko Rusijo

V spodnji zbornici se je že v prvih popoldanskih urah velika dvorana do kraja napolnila. Ko je predsednik vlade v spremstvu nekaterih ministrov prispel v zbornico, je bil sprejet z velikim aplavzom. Po njegovem prihodu se je takoj pričela zunanje politična debata v kateri je Chamberlain sam povzel prvo besedo.

Rekel se je, je Chamberlain pričel, da je bila moja izjava o garancijah za Poljsko začasno potrdilno pismo, ki naj mu sledi še formalni popolni sporazum. Po-

polnoma pravilna je bila ta opazka. Nad vse čudno pa je, da so mogla o tej moji sobotni izjavi nastati vobče še kakšna nesporazumljenja. Njen pomen in obseg je bil vendar popolnoma jasn. Poudariti moram še enkrat: če bo neodvisnost Poljske kakorkoli ogrožena, bo naša Francija in Anglija Poljski nemudoma prihiteli na pomoč.

Sicer pa sem že od lanskega septembra dalje opozarjal na možnost, da se naša politika iz temeljev spremeni. Dne 27. sep-

pogodba najbrž ne bo ostala omejena samo na ti dve državi.

V razgovorih o teh konkretnih vprašanjih, ki jih je spravila na tapet poslednja Chamberlainova izjava v zvezi z novimi spremembami v srednji Evropi, bo seveda glavni pomen sedanje-
ga Beckovega obiska v Londonu. Toda izmenjava misli med poljskim zunan-
jim ministrom in angleškimi državni-
ki se bo gotovo nanašala tudi na druga vprašanja, ki so v zvezi z zemlje-
pisno tako važnim položajem Poljske
v vzhodni Evropi. Gre predvsem za po-
sredno razčiščenje odnosov z Rusijo,
v kolikor je to vprašanje v zvezi z na-
daljevanjem začetih diplomatskih raz-
govorov angleške vlade za stvoritev
skupnega protinapadnega bloka. Že
sedaj pa je jasno, da ima Poljska v
svojih rokah ključ, ki odpira mnoga
doslej zaprta vrata.

Vojaška zveza med Poljsko in Veliko Britanijo

Prihod zunanjega ministra Becka v London — Trije dnevi važnih posvetovanj v angleški prestolnici

VARSAVA, 3. aprila. br. Poljski zunanji minister Beck je večer ob 13 odpotoval preko Berlina v London. Na kolodvoru se je poleg drugih poslovil od njega tudi angleški poslanik Kennard. V London bo prišel popoldne ob 16.20.

Ostende, 3. aprila. AA. Poljski zunanji minister Beck je prišel ob 10. dopoldne v Ostende. Spremljajo ga grof Potocki, ravnatelj političnega oddelka za evropski zapad, grof Stazenski ter poljski poslanik v Bruslju Mosicki. V Ostendu se je Beck vkrcal na ladjo »Leopold« in se z njo odpeljal v Dover.

London, 3. aprila. AA. Poljski zunanji minister Beck je prišel iz Ostende v Dover ob 16.15.

London, 3. aprila. w. Poljski zunanji minister Beck je prišel na londonsko postajo Victoria. Na kolodvoru sta ga sprejela zunanji minister Halifax in osebje poljskega poslanstva. S kolodvoru se je poljski zunanji minister odpeljal v hotel »Claridge«, kjer so zanj pripravili prostore. Poljski poslanik grof Racznicki je počakal zunanjega ministra Becka že v Dovru.

London, 3. aprila. br. Angleški tisk je nocoj objavil celo serijo člankov z dobrodošlicami za poljskega državnika. V katerih obeležujejo posebno glede na izjavo, ki jo je ministrski predsednik v petek podal v spodnji zbornici ogromni pomen razgovorov, ki se bodo te dni vršili med Beckom in odgovornimi ministri v Londonu Program prireditve, ki naj bi se vršile ob tej priliki v čast poljskemu zunanjemu ministru, je bil znatno omejen prav zaradi tega, da bo ostalo čim več časa za meritorne razgovore. Razgovori se bodo ne glede na nocojšnje vljudnostne obiske pričeli jutri dopoldne. Jutri popoldne bodo priredili Becku v Foreign Officeu obed Beck bo ostal Angliji do četrtega zvečer. V četrtek popoldne se bo odpeljal v Portsmouth, kjer mu bodo razkazali nekaj najnovjših angleških vojnih ladij.

Stališče poljske vojske
Varsava, 3. aprila. AA. (Pat) Glasilo vojske »Polska Zbrojna« posveča svoj uvodnik poljsko-angleškemu odnosu zvezi z obiskom zunanjega ministra Becka v Londonu. List pravi, da je zadnji sklep Velike Britanije posledica dolgotrajne evolucije, ker so dogodki prepričali Veliko Britanijo, da bi bil brezuspešen vsak poskus ohranitve miru na zapadu, če se ne bi gleda o tudi na dogodke v vzhodni Evropi. Zatem pravi: Obveznosti, ki jih je Velika Britanija prevzela glede Poljske, niti malo ne spreminjajo političnega položaja in usmerjenosti poljske politike. Načela zunanje politike Poljske se bodo izvajala tudi glede odnosov z Veliko Britanijo, s katero nas vežejo skupne koristi. Izjava, ki jo je podal min. predsednik Chamberlain, dokazuje, da Velika Britanija spoštuje naše življenjske interese. Poljska je vedno pripravljena sodelovati. Ona spoštuje pogodbe, vendar bi jih takoj odpovedala, če bi kdo, ki je z njo podpisal pogodbo, začel misliti na to, da krši naše interese, in če bi pokazal, da se namerava poslužiti sile. V čem obstojajo naši neposredni interesi, je vsakomur znan kot država, ki vodi iskreno miroljubno politiko, spremlja vedno s simpatijami vsa prizadevanja, ki stremijo za tem, da se utrdi mir, toda Poljska računa v prvi vrsti na svojo lastno moč. Prijateljsko razmerje med Poljsko in Veliko Britanijo je toliko pristransko in iskreno, da bo omogočilo zadovoljiv potek razgovorov. Upravičeno je upanje, da bo obisk zunanjega ministra Becka še več prispeval k utrditvi poljsko-angleških odnosov, ki bodo nudili koristi za obe državi in ki so tudi v interesu evropske konsolidacije.

Vitošev povratek na Poljsko
Varsava, 3. aprila. AA. Pri državnem tožilstvu v Krakovu se je davi javil na razpolago predsednik kmečke narodne stranke Vitoš ki se je pred časom izselil, ko je bil zaradi političnih prestopkov obsojen v zapor. Pričakujejo, da bo v kratkem pomilošen.

Ameriški Poljaki za obrambno posojilo
Chicago, 3. aprila. AA. Glavni odbor zveze poljskih združenj v Zedinjenih državah je izdal poziv za podpisovanje posojila namenjenega za narodno obrambo. Med drugim izjavlja, da je ponosen na stališče, ki ga je zavzel poljski narod v sedanjih mednarodnih dogodkih ter izraža solidarnost ameriških Poljakov s Poljaki, ki živijo v evropski domovini.

Poljski minister za gospodarstvo v Italiji
Rim, 3. aprila. AA. V Salerno je prišel dopoldne poljski minister za gospodarstvo Roman.

Jutri predsedniške volitve v Franciji

Dosedanji predsednik republike Lebrun je pristal na ponovno kandidaturu

Pariz, 3. aprila. a. (Havas) Pogajanja za izvolitev novega predsednika republike, ki bodo v sredo, so prešla danes v odločilno fazo. Okoli popoldneva je agencija Havas objavila, da je sedanjí predsednik Albert Lebrun na mnoge prošnje končno le pristal na ponovno kandidaturu. Štore ni več dvoma, da bo Lebrun tudi izvoljen. Lebrun je sicer prej trdno sklenil da ne bo ponovno kandidiral, in je celo že izvršil vse potrebne priprave, da bi se po končanem sedemletnem predsedovanju vrnil v zasebno življenje. Dogodki pa so ga prisilili do drugačnega sklepa. Pretekli teden mu je predsednik senata Frenyenney sporočil soglasen sklep senatorjev ter obiskal Elizejsko palačo, da bi pregovoril Lebruna, naj zaradi resnega položaja še dalje ostane na čelu države. Zatem je predsednik skupščine Herriot obvestil Lebruna, da je poslanska zbornica istega mnenja kakor senati. Končno je večeraj predsednik vlade Daclaire v svojem govoru v Montelimaru v imenu vlade pozval k slogu »vse sinove Francije zaradi ohranitve polnega mira« in v zvezi s tem poudaril potrebo, da ostane sedanjí predsednik francoske republike še dalje na svojem mestu. Vsem tem razlogom se Albert Lebrun ni mogel upirati in je popoldne pristal na to, da bo 5. aprila »repet kandidiral«.

Pariz, 3. aprila. AA. Havas: Izšlo je tole sporočilo: Lahko izjavimo, da senator Justin Godard ni umaknil svoje kandidature za volitve 5. aprila.

Reksisti v Belgiji temeljito poraženi

Pri nedeljskih volitvah v belgijsko poslansko zbornico in senat so močno napredovali liberalci in katoliška stranka, reksisti pa so rešili le 4 mandate

Bruselj, 3. aprila. w. Popoldne so bili objavljeni uradni izidi večerašnjih volitev v belgijsko poslansko zbornico in senat. Oddanih je bilo skupno 2.333.329 veljavnih glasov, dočim je bilo pri volitvah leta 1936 oddanih 2.362.454. Posamezne stranke so dobile:

katoliška 762.642 glasov (pri zadnjih volitvah 676.941); liberalci 405.608 glasov (292.972); socialisti 704.582 (828.485); flamski nacionalisti 184.905 (166.733); komunisti 125.250 (143.223); reksisti 103.636 (271.491); druge stranke 46.706 (53.605).

Potemtakem so dobili: katoliška stranka 33 odstotkov oddanih glasov, liberalna 17,5, socialisti 30, flamski nacionalisti 8, komunisti 5, reksisti 4,5, druge stranke 2 odstotka veljavnih glasov.

Na podlagi tega izida dobe: katoliška stranka 73 mandata (pri zadnjih volitvah 63), socialno-demokratska stranka 64 (58), liberalci 33 (23), flamski nacionalisti 17 (16), komunisti 9 (9), reksisti 4 (20) mandate. Izvoljen je bil tudi antiverpški tehnokrat Frenssen in en kandidat bivših bojevnikov. Skupno število mandata je 202.

Izid volitev v senat je naslednji: katoliška stranka 38 mandata (plus 4), socialisti demokrate 35 (—4), liberalci 16 (plus 5), flamski nacionalisti 8 (plus 3), komunisti 3 (—1), reksisti 1 (—7), skupno je bil večeraj izvoljen 101 senator. Izmed ostalih 66 senatorjev jih izvolijo 44 pokrajinski sveti, 22 pa jih imenuje senat sam. Izid volitev senatorjev v pokrajinskih svetih bo znan 12. aprila.

Listi ugotavljajo, da Belgija šunikdar ni doživela tako mirnih volitev kakor

lucije, ker so dogodki prepričali Veliko Britanijo, da bi bil brezuspešen vsak poskus ohranitve miru na zapadu, če se ne bi gleda o tudi na dogodke v vzhodni Evropi. Zatem pravi: Obveznosti, ki jih je Velika Britanija prevzela glede Poljske, niti malo ne spreminjajo političnega položaja in usmerjenosti poljske politike. Načela zunanje politike Poljske se bodo izvajala tudi glede odnosov z Veliko Britanijo, s katero nas vežejo skupne koristi. Izjava, ki jo je podal min. predsednik Chamberlain, dokazuje, da Velika Britanija spoštuje naše življenjske interese. Poljska je vedno pripravljena sodelovati. Ona spoštuje pogodbe, vendar bi jih takoj odpovedala, če bi kdo, ki je z njo podpisal pogodbo, začel misliti na to, da krši naše interese, in če bi pokazal, da se namerava poslužiti sile. V čem obstojajo naši neposredni interesi, je vsakomur znan kot država, ki vodi iskreno miroljubno politiko, spremlja vedno s simpatijami vsa prizadevanja, ki stremijo za tem, da se utrdi mir, toda Poljska računa v prvi vrsti na svojo lastno moč. Prijateljsko razmerje med Poljsko in Veliko Britanijo je toliko pristransko in iskreno, da bo omogočilo zadovoljiv potek razgovorov. Upravičeno je upanje, da bo obisk zunanjega ministra Becka še več prispeval k utrditvi poljsko-angleških odnosov, ki bodo nudili koristi za obe državi in ki so tudi v interesu evropske konsolidacije.

Vitošev povratek na Poljsko
Varsava, 3. aprila. AA. Pri državnem tožilstvu v Krakovu se je davi javil na razpolago predsednik kmečke narodne stranke Vitoš ki se je pred časom izselil, ko je bil zaradi političnih prestopkov obsojen v zapor. Pričakujejo, da bo v kratkem pomilošen.

Ameriški Poljaki za obrambno posojilo
Chicago, 3. aprila. AA. Glavni odbor zveze poljskih združenj v Zedinjenih državah je izdal poziv za podpisovanje posojila namenjenega za narodno obrambo. Med drugim izjavlja, da je ponosen na stališče, ki ga je zavzel poljski narod v sedanjih mednarodnih dogodkih ter izraža solidarnost ameriških Poljakov s Poljaki, ki živijo v evropski domovini.

Poljski minister za gospodarstvo v Italiji
Rim, 3. aprila. AA. V Salerno je prišel dopoldne poljski minister za gospodarstvo Roman.

položaja še dalje ostane na čelu države. Zatem je predsednik skupščine Herriot obvestil Lebruna, da je poslanska zbornica istega mnenja kakor senati. Končno je večeraj predsednik vlade Daclaire v svojem govoru v Montelimaru v imenu vlade pozval k slogu »vse sinove Francije zaradi ohranitve polnega mira« in v zvezi s tem poudaril potrebo, da ostane sedanjí predsednik francoske republike še dalje na svojem mestu. Vsem tem razlogom se Albert Lebrun ni mogel upirati in je popoldne pristal na to, da bo 5. aprila »repet kandidiral«.

Pariz, 3. aprila. AA. Havas: Izšlo je tole sporočilo: Lahko izjavimo, da senator Justin Godard ni umaknil svoje kandidature za volitve 5. aprila.

Reksisti v Belgiji temeljito poraženi

Pri nedeljskih volitvah v belgijsko poslansko zbornico in senat so močno napredovali liberalci in katoliška stranka, reksisti pa so rešili le 4 mandate

Bruselj, 3. aprila. w. Popoldne so bili objavljeni uradni izidi večerašnjih volitev v belgijsko poslansko zbornico in senat. Oddanih je bilo skupno 2.333.329 veljavnih glasov, dočim je bilo pri volitvah leta 1936 oddanih 2.362.454. Posamezne stranke so dobile:

katoliška 762.642 glasov (pri zadnjih volitvah 676.941); liberalci 405.608 glasov (292.972); socialisti 704.582 (828.485); flamski nacionalisti 184.905 (166.733); komunisti 125.250 (143.223); reksisti 103.636 (271.491); druge stranke 46.706 (53.605).

Potemtakem so dobili: katoliška stranka 33 odstotkov oddanih glasov, liberalna 17,5, socialisti 30, flamski nacionalisti 8, komunisti 5, reksisti 4,5, druge stranke 2 odstotka veljavnih glasov.

Na podlagi tega izida dobe: katoliška stranka 73 mandata (pri zadnjih volitvah 63), socialno-demokratska stranka 64 (58), liberalci 33 (23), flamski nacionalisti 17 (16), komunisti 9 (9), reksisti 4 (20) mandate. Izvoljen je bil tudi antiverpški tehnokrat Frenssen in en kandidat bivših bojevnikov. Skupno število mandata je 202.

Izid volitev v senat je naslednji: katoliška stranka 38 mandata (plus 4), socialisti demokrate 35 (—4), liberalci 16 (plus 5), flamski nacionalisti 8 (plus 3), komunisti 3 (—1), reksisti 1 (—7), skupno je bil večeraj izvoljen 101 senator. Izmed ostalih 66 senatorjev jih izvolijo 44 pokrajinski sveti, 22 pa jih imenuje senat sam. Izid volitev senatorjev v pokrajinskih svetih bo znan 12. aprila.

Listi ugotavljajo, da Belgija šunikdar ni doživela tako mirnih volitev kakor

Beleške

Hudi očitki bratu dr. Stojadinoviću

Beograjski listi objavljajo interpelacije, ki jo je poslanec JRZ Slav Pant vložil na predsednika vlade Cvetkovića. Pantić opozarja v uvodu svoje interpelacije, da se v delu inozemskega tiska zlasti v nekaterih francoskih listih pojavljajo zadnje dni »dodela izmišljene in zlo ne vesti o naši državi ter o njenih odnosih s sosednimi državami«. V tej, za Jugoslavijo škodljivi propagandi, je najbolj aktivna agencija Fournier, ki skuša sistematično kaliti odnose dobrega sosedstva in prijateljstva med Jugoslavijo in sosedami. Ta partijska agencija ima v Beogradu svoje stalno dopisništvo, ki ga vodi posl. Dragomir Stojadinović, direktor »Vremena«. Formalni dopisnik agencije v Beogradu se nam označuje samo za uradnika Dragomira Stojadinovića.

Na osnovi teh ugotovitev sprašuje interpelant predsednika vlade, ali mu je vse to znano in ali ve da se iz beograjske pisarne agencije Fournier, ki je v posloplju »Vremena«, širijo ogabne klevete, katere izrablja organizirana klevetniška gonja proti naši državi. Končno sprašuje interpelant, kaj misli predsednik vlade ukreniti, da prepreči to delo.

Zadnji katoliški list v Nemčiji prenehal

Poročali smo že pred meseci, da je prenehal izhajati berlinski dnevnik »Germania«, ki je bil nekdanj gasilnik katoliškega centra v Nemčiji. Namesto njega je nato izhajal kot edini katoliški list v Berlinu še list »Maerische Volkszeitung«. Od četrtega dalje pa tudi ta list ne izhaja več in v svoji zadnji številki opravičuje svojo ustavitve s sorazmerno majhnim številom naročnikov (20.000). Zato se združuje z najbolj razširjenim berlinskim listom »Berliner Morgenpost«, ki izhaja v 400.000 izvodih.

Samomor vodilnega poljskega politika

Kakor poročajo iz Varsave, si je tam sam vzel življenje znani in do nedavnega časa vodilni poljski politik polkovnik Slawek. Kaj ga je privedlo do obupnega dejanja, še ni znano. Sodijo, da je bil bolan za neozdravljivo boleznijo. Politične razloge izključujejo, ker se je bil pokojni polkovnik že lani umaknil iz javnega življenja.

Polkovnik Slawek je spadal med najtesnejše zaupnike in sodelavce velikega poljskega maršala Josefa Piłsudskega. Za maršalovega življenja je bil skoro neprestano minister, trikrat pa tudi predsednik vlade. Nato je bil do lani predsednik poljskega parlamenta.

Vojaška vzajemnost Anglije in Francije

Angleški general Spears razpravlja v »Evening Standardu« o vojaški vzajemnosti Anglije in Francije. Med drugim pravi, da bi bil letalski napad, ki bi razdeljal Anglijo, uničujoč za Francijo. Pritisk, ki bi ga ne mogla vzdržati Francija, pa bi bil usoden tudi za Anglijo. Ako naj bo angleško-francosko sodelovanje zares uspešno, potem mora biti zasnovano na popolni enakosti žrtve in naporov. Ako bi se Francija na svojih sedanjih mejah ne mogla braniti, bi bila izgubljena, toda z njo tudi Anglija. Anglija in Francija sta prisiljeni, da si stavita vzajemno na razpolago vse svoje sile in vsa svoja sredstva ako si hočeta zagotoviti zmagovito obrambo.

Pomen nove Španije

»Neue Zürcher Zeitung« objavlja uvodnik o prekretni v Španiji po padcu Madrida in piše med drugim:

Cetudi bodo odne ali z državo, katere obale in otoki obvladujejo zapadno Sredozemlje in pristip vanje, še vedno največjega pomena za Italijo, Francijo in Veliko Britanijo, vendar konec notranjega trenja v Španiji oddaljuje od naporov velesil za ohranitev njihovega vpliva na tem ozemlju akutno nevarnost bojnih zapletitvev. Pomirjena Španija bo v položaju voditi politiko, ki bo služila predvsem njenim lastnim interesom, in bo zato predstavljala važno členjenico v računih velesil, medtem ko je ob državljanske vojne razvrstena država predstavljala skušnjava za nasilno udrutitev resnično ali navidezno ogroženih položajev.

Obhod konzula Mišovskega

S sinočnjim drugim beogradom sta začetila ljubljeno bivši belški konzul inž. Stanislav Mišovskij in njegova gospa. Na kolodvoru se je zbralo veliko število prijateljev in častilcev te odlične belške dvojice. V imenu JLG je izdal njen predsednik dr. Stare nekaj prijaznih poslovilnih besed. Gospe konzulovi je bilo izročeno nebroj šopkov. Pevski orkestr je prepeval domoljubne pesmi. Marskatero oko je bilo solzno. Ko se je vlak pričel pomikati, so se dvignile roke, zavirale so rutice in ob burnem vzklizanju je vlak odšel v noč.

Konzul inž. Mišovskij in njegova gospa se počepata v Sremsko Mitrovko, kjer ima gospa Mišovska ki je rojena Mitrovčanka, svoje posestvo. Gospod konzul in njegova soproga sta bila ob dokaznih takih prijetnih simpatij globoko ginja.

Napredovanja v vojski

Beograd, 3. aprila p. Službeni »Vojni list« je danes objavil daljši ukaz o napredovanju v vojski. Za divizijskega generala je napredoval artiljerijski brigadni general Čedomir Jovanović, za brigadne generale: generalštabna polkovnika Djordje Grujić in Milin Zelenika, pešadijski polkovnik Mate Parac artiljerijski polkovnik Dragutin Hanel, inženjerski polkovnik Ljubica Hadži-Popović inženjersko tehniški polkovnik Ignac Kirchner, za polkovnika pa generalštabni podpolkovnik Ivan Prezelj.

Občinske volitve v Bolgariji

Sofija, 3. aprila. AA. Dopoldnilne občinske volitve, ki so bile večeraj v okrožjih Vrača in Burgas, so potekle v popolnem miru. Politiko bolgarske vlade odobrava 94% izvojenih svetnikov.

Ministrski predsednik Cvetković v Zagrebu

Čeraj sta imela predsednik Cvetković in dr. Maček prvi stvarni razgovor, ki je trajal poltretjo uro — Danes se bodo posvetovanja nadaljevala

Zagreb, 3. apr. d. Večeraj, v nedeljo popoldne ob 17. uri je prišel v Zagreb predsednik kr. vlade g. Dragiša Cvetković. Na kolodvoru so ga sprejeli predavniški oblasti in novinarji. Predsednik Cvetković se je v spremstvu podbana Mihalđića odpeljal v občinsko vilo na Rebru, kjer se je nastanil. Kakor je bilo naprej dogovorjeno, je okrog pol 18. napravil obisk dr. Vladimiru Mačku v njegovem privatnem stanovanju na Prilazu. Ostal je pri dr. Mačku kakih 20 minut, nato pa se je vrnil v svoje stanovanje. Kmalu nato mu je dr. Maček vrnil obisk in je ostal pri Cvetkoviću približno enako dolgo.

Kakor je dr. Maček izjavil novinarjem, sta imela oba obiska čisto vljudnosten značaj in ni bilo pri tem političnega razgovora. Zvečer se je dr. Maček udeležil neke prijateljske večerje. Predsednik vlade pa je s podbanom Mihalđićem in nekaterimi drugimi večerjal v Gradskem podrumu.

Danes dopoldne ob 9. se je v banskih prostorih pričel politični sestanek dr. Mačka s predsednikom Cvetkovićem. Trajal je do 11.30. Razgovor se bo jutri nadaljeval.

Razume se po sebi, da se o poteku in dosedanjih rezultatih razgovora čuva največja diskrecija. Predmet konferen-ce so naloge, ki jih je prevzela vlada g. Cvetkovića in jih podrtala v svoji deklaraciji in ki jih g. predsednik Cvetković obeležil kot pripravljene. Gre za obsej teh nalog in za čas, v katerem bodo izvršene. Tako bi se motvariti nova situacija v kateri predstavnik poedinih političnih grupacij mogli pristopiti k skupnemu delu za ustvaritev narodnega sporazuma.

Ob 11.30 so bili novinarji pozvani v banov salon, kjer sta jih sprejela gg. Maček in Cvetković. Predsednik vlade se je poslalil: »Kakor vidim, ste prinesli s seboj mnogo »apirja«, potem pa je dal naslednjo izjavo:

»Razgovori med predsednikom vlade in predsednikom dr. Mačkom potekajo v prijateljski atmosferi. Jutri dopoldne se ob istem času nadaljujejo.«

Dr. Maček je pritrldil: »Tako je.«

Na vprašanje novinarjev, kje se bodo razgovori nadaljevali, je dr. Maček odgovoril: »Tu«, g. Cvetković je pa pristavil: »Da, tu, v glavnem mestu Zagrebu.«

Samozavest poljske akademske mladine

Pričujoče poročilo je tem bolj zanimivo, ker je bilo odposlano iz Varsave, še preden se je izvedelo za obvezo Anglije, da bo v primeru napada z vsemi silami priskočila Poljski na pomoč.

Varsava, 31. marca. Na varšavskem vseučilišču je bilo zborovanje vseh varšavskih visokošolcev, ki ga je sklicala »Akademska legija«, lanske leto ustanovljena polvojaška organizacija poljskih akademikov. Poveljnik legije polkovnik Tomaszewski je govoril o ciljih Akademske legije, ki se je od ustanovitve dalje razrasla že v dve bataljoni. Nad polovica poljske akademske mladine ji že pripada. Polkovnik je rekel o časih legije:

»To so mladeniči zdravih idej, močne volje, nezločljivega značaja in polni ču-ta dožnosti. Oni že sedaj zaslužijo naziv elitnih vojakov. Za one, ki živijo sedaj v duhu pacifizma in mednarodnih idej med poljskimi akademiki ni več mesta. Poljski akademiki je vojak, oficir ali bodoči oficir armade. Ta mladina služi samo Poljski in odklanja vse tuje zgledje. Osnovno načelo vojaške vzgoje akademske mladine mora biti, da živi v skladu s temperamentom in značajem naroda ter narodnimi tradicijami.«

Zastopnik opozicijskih skupin akademske mladine je na zborovanju izjavil, da se vsi poljski akademiki postavljajo v službi Poljske ob strani poljske vojske. Glavni sklepi zborovanja so bili zajeti v zaključni resoluciji, ki iznana usnovitve »oficirske službe poljskih akademikov«. V resoluciji so tri programatične točke: 1. mednarodni položaj sil v narodu k oboroženim pripravam za obrambo Poljske. V tem mora poljska akademska mladina prednjačiti; 2. pred letom usta-

Oba gospoda sta se nato še nekaj časa šaljivo razgovarjala z novinarji, nakar se je dr. Maček poslovil ter se odpeljal na Prilaz, g. Cvetković pa je ostal še nekaj časa pri podbanu Mihalđiću.

Popoldne se je predsednik vlade podal na kratko vožnjo po zagrebskih ulicah. Ob 13. se je vrnil na Rebro, kjer je obedoval. Popoldne se je odpeljal s podbanom Mihalđićem v Žumberak in tam obiskal vas Kalje, ki je v Žumberku najrevnejše selo.

Konferenca opozicije v Beogradu

Beograd, 3. aprila. a. V nedeljo popoldne je bila v Beogradu konferenca zastopnikov vse opozicije. Navzočni so bili gg. Jovan Banjanin in Bogoljub Jevtić za JNS, dr. Milan Gavrilović in Joca Jovanović za zemljoradniško stranko, Milan Grol in dr. Božidar Vlačić za demokrate ter Miša Trifunović in dr. Momčilo Ninčić za radikalni glavni odbor. Na konferenci je poročal dr. Vlačić v imenu delegatov, ki so v soboto imeli sestanek z dr. Mačkom. Predložil je komuniké, ki je bil ob tej priliki podpisan od dr. Mačka, Večeslava Vilderja, dr. Kramerja, Božidarja Vlačića in dr. Milana Tupanjanina in ki se glasi:

»Danes dopoldne med 10. in 12.30 je bila v Zagrebu pod predsedstvom gospoda dr. Mačka konferenca, katere so se udeležili v imenu Kmetoske demokratske koalicije gg. dr. Vlado Maček in Večeslav Vilder, v imenu demokratske, zemljoradniške, radikalne in Jugoslovenske nacionalne stranke pa gg. Božidar Vlačić, dr. Miloš Tupanjanin, dr. Branko Cubrillović in dr. Albert Kramer. Na konferenci je bilo še enkrat ugotovljeno, da je politika sporazuma, ki ji je narod pri volitvah 11. decembra dal svoje zaupanje, potrdila v današnjih mednarodnih razmerah svojo polno upravičenost. Zavedajoč se težine današnjega časa bodo vse narodne skupine, ki so se skupno udeležile volilne borbe na listi dr. Mačka, solidarno nadaljevale svoje napore za končno ureditev državne zajednice na osnovi sporazuma Srbov, Hrvatov in Slovencev. V to svrhu se bo kmalu vršil širši sestanek predstavnikov vseh teh skupin. — V Zagrebu, 1. aprila 1939.«

G. Vlačić je obvestil zastopnike opozicijskih strank še o podrobnostih in o zaključkih sobotne konference pri dr. Mačku. Komuniké in poročilo sta bila vzeta z odobravanjem na znanje. Posebej se podrtava, da dr. Maček v svojih razgovorih s predsednikom vlade govori v imenu vseh z njim združenih opozicijskih strank.

novljena akademska legija je že v tem kratkem času svojega obstoja upravičila svojo potrebo kot vezni člen med vojsko in mladino; 3. nadaljni cilj skupnega akademskega dela mora biti vzgoja novega tipa inteligence, ki se bo z dejanji zavedala svoje odgovornosti napram narodni celoti.

Poljski listi objavljajo skoro vsak dan poročila o aretacijah sumljivih ljudi, ki z lažnimi alarmantnimi vestmi vznemirjajo poljsko javnost in vnašajo v javno razpoloženje nepotrebno razburjenje. V zadnjem času je bilo več takih oseb aretiranih zlasti v zapadnem delu Poljske.

Varsavski mestni svet je v torek sprejel resolucijo, v kateri poudarja med drugim, da hoče prestopno mesto Poljske nuditi vsem drugim krajem v državi zgled v moralni obrambni pripravljenosti proti vsem nevarnostim. V primeru resne nevarnosti za nedotakljivost državnega ozemlja pa izražajo varsavski mestni očetje svojo odločno voljo, da nastopijo na klic domovine proti vsem, ki bi hoteli ogroziti poljske meje to pa tako, »da jih bo enkrat za vselej minilo tako veselje«.

Poljski maršal Rydz-Smigly je prejel te dni od poljske zveze invalidov naslednjo brzoavko: »Skupščina vojnih invalidov izjavlja, da se v primeru potrebe poljski invalidi ne bodo izgovarjali na svojo invalidnost, temveč bodo tudi ono zgrabil za puško v obrambo domovine.«

Vodilni italijanski list o francoski, angleški in poljski politiki

Rim, 3. aprila. AA. »Giornale d'Italia« objavlja članek, ki ga je napisal ravnatelj tega lista in ki trdi, da hodita francoska politika nasproti Italiji in francosko-angleška politika nasproti Nemčiji po napačnih potih, največ zaradi tega, ker so osnovane na iluzijah. Francija, stoji v članku, verjame čisto napačno, da more tudi ona zavzeti stališče čakanja, kakršnega je zavzela Italija. Italijanska vlada pa je s svojo izjavo, da lahko še čaka, hotela samo še zadnjič poskusiti oziroma ponuditi Franciji priložnost, da pove svoje mnenje. Italija čaka, toda večno čakati ne more. In čim dalje bo Francija čakala, tem večji bo njen dolg Italiji. Na drugi strani sloni nova angleška iniciativa, ki se sklicuje na prijateljstvo s Francijo, prav tako na napačnih domnevah, poleg tega pa je politika zapadnih velesil, naperjena proti Nemčiji, čisto naravno in avtomatsko razširjena tudi na Italijo. Kar se tiče Poljske, se mora zavedati, da niti Francija niti Velika Britanija nista storili v nedavni preteklosti tega, kar so gotove države od njih pričakovale. Treba se je spomniti Poljske in usode bivšega nemškega na Kitajsko, na Črnaška, na vladu Negrina, treba se je spomniti tudi na vse, kar se je delalo pod

pokroviteljstvom teh zapadnih držav in tudi z njihovo pomočjo.

Na koncu pravi članek: Narod, ki hoče živeti v miru in ki hoče ohraniti svojo neodvisnost, se ne more nikdar zanesti na obljube svojih prijateljev. Poljska mora hoditi po stopinjah Piłsudskega in mora ohraniti tudi v bodoče ravnotežje v svoji zunanji politiki.

Vodstvu JUU pri ministru prosvete

Naši kraji in ljudje

Odhod konzula ing. S. Mišovskega

Ljubljana, 3. aprila

Danes je zapustil Ljubljano bivši češkoslovaški konzul g. inž. Stanislav Mišovský, ki se preseli na dom svoje gospe soproge v Šremski Mitrovici. Tako je likvidaciji češkoslovaškega konzulata v Ljubljani, ki je skoraj dvajset let častno zastopal bratsko republiko v našem mestu, sledil tudi odhod njenega zadnjega šefa, neumornega in prizadevnega delavca za češkoslovaško-jugoslovensko vzajemnost, splošno priljubljenega konzula g. inž. Mišovskega.

Ko je g. inž. Mišovský 1. septembra 1935 prevzel vodstvo čl. oficijelnega zastopstva v Ljubljani, je mogel takoj ugotoviti, da je pričel delovati v sorodnem okolju, kjer je vzajemnostna tradicija nenavadno obsežna in močna. Ljubljanski konzul je že tedaj užival v naših družabnih krogih izreden ugled, tembolj, ker je imel v treh dotedanjih konzulih — dr. Otokarju Benešu, dr. Fr. Reslu in inž. Josefu Ševčiku — srečno izbrane predstojnike, ki so s svojimi osebnimi kvalitetami in z nesebičnim delom tudi izven službenih dolžnosti zapustili najboljši spomin in široki krog znancev. G. konzulu Mišovskemu se ni bilo težko živeti v take razmere, zlasti še ker je kot dobrovoljec srbske vojske, ki se je tudi oženil s Srbkinjo, dobro poznal razmere v naši državi in odlično obviadal srbsko-hrvatski jezik. Tako si je bil kmalu pridobil v našem mestu mnogo znanec in velik družabni ugled. Ob vsaki priliki in na vsakem mestu je vzorno zastopal svojo drž. in storil vse, kar je mogel, za njene moralne koristi in njeno kulturno propagando. Posebej se je uveljavil v odboru Jugoslov.-češkoslovaške lige, kjer je s svojo vedno premišljeno in vedno tehtno besedo podprl vsako dobro in koristno pobudo. Izvršil je vse polno drobnega dela, imel vrsto uspešnih predavanj, S čajankami, ki sta jih z gospo soprogo prirejali ob raznih prilikah, zlasti ob obisku posameznih čeških umetnikov in pisateljev, je nudil tudi našim kulturnim delavcem priliko osebnega stika, obenem pa je tako v fini družabni obliki poglobljal njihove osebne stike s Čehi.

V zadnjem letu je posvečal g. konzul Mišovský posebno pozornost in skrb Masarykovi češki knjižnici, ki naj bi se ustanovila v okviru Mestne knjižnice. Osebnost je vodil vsa pripravljala dela, se dogovarjal s češkimi založniki, zbiral in katalogiziral knjige, nabiral denarna sredstva in posredoval zastran popustov. Tako mu je bilo uspelo, da je zbral okrog dva tisoč samih smotno izbranih leposlovnih in znanstvenih knjig v češkem jeziku, ki tvorijo knjižnico, kakor je — glede na kvaliteto izbiro — nima najbrž nobeno mesto izven nekdanje Češkoslovaške. To knjižnico je že prevzela ljubljanska mestna uprava in bo v doglednem času dostopna javnosti. Ostala bo pri nas kot najtrajnejša in najsvetlejša sled osebne iniciative in nacionalne poštivosti konzula Mišovskega, obenem pa bo neizčrpen vir znanja o visoki kulturi češkega naroda in o njegovega močnega razvoju v letih državne samostojnosti.

G. konzul Mišovský je obdarjen z vsemi kvalitetami, ki vzposablajo človeka za odgovorno mesto predstavitelja naroda in države v inozemstvu: osebno simpatičen, inteligenten, široko razgledan, delaven, pozoren in pošten. Ostal bo trajno v spominu vsem, ki so s njim sodelovali v duhu slovenske kulturne vzajemnosti. Ob odhodu, na katerega pade senca usodnih dogodkov, mu stotine iskrenih častilcev vsaj v duhu stiska roko in želi vse najboljše na nadaljnji življenjski poti, za katero ima ta nezlomljivo značajni mož še dovolj moči, zaupanja in vere.

Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani je bilo tudi lani zelo delavno

Ljubljana, 3. aprila

Kolo Jugoslovenskih sester v Ljubljani je imelo včeraj svojo 18. glavno skupščino. Zbor je začela predsednica ga. Ferdinanda Majaronova in prebrala vdanostno brzojavko kralju in vsej kraljevi hiši. Zahvalila se je banski upravi in mestnemu poglavarstvu za izkazano podporo ter se spomnila v tem letu umrlih članic. Poročala je, da je društvo izvršilo v preteklem letu svoj delovni program v najlepšem redu. Društvene prireditve in delovanje so obrodili najlepši uspehi. Uspešno je bilo delo tudi v podružnicah.

Tajnica ga. Iva Kokaljeva je poročala, da beleži zadnje poslovno leto društva lepe uspehe na socialnem in humanitarne področju. Društvo ima 31 podružnic in 28 poverjenikov. Kolo nudi v svojem domu

v Kraljevi okrepitev dec iz vse dravske banovine. V minulemu letu je odposlalo v ta dom 120 dečkov in deklic. Na dan 1. decembra je društvo obdarovalo 52 starčkov in stark. Lepo je uspela tudi božičnica, na kateri je bilo 40 obdarovancev. Ob priliki materinskega dne je društvo obdarilo 40 mater s živežem in z denar. no podporo. Podpira pa tudi stalno nekaj dijakov in visokošolcev.

Iz poročila blaginje ge. Likozarjeve posnemamo da so bili viri dohodkov poštivniške kolonije v Kraljevi, materinski dan, različne podpore in drugo.

Predsednica nadzornega odbora je poročala po podanem poročilu absolutorij dosedanjemu odboru. Tudi v novem odboru, ki pa se bo konstituiral šele po običnem zboru, so po večini imena starih odbornic.

Razprava o napadu na učiteljski par

Ljubljana, 3. aprila.

Javnosti je še v spominu žalostni dogodek, ki se je pred tremi leti primeril v Škocijani pri Turjaku, kjer je France Gregorič, hlapec iz škocijanskega župnišča, s koso napadel učitelja Lojzeta Zupanca in njegovo ženo učiteljico ter oba hudo ranil.

Emil Kralj

eden naših največjih gledaliških umetnikov, bo drevi s kreacijo naslovne vloge v Tolstojevem »Živem mrtvecu« proslavil 25. letnico svojega igralskega dela. Emil Kralj spada med tiste redke ljudi, katere je bog v resnici namenil izživljanju na deskah, ki pomenijo svet. V četrstoletju

igralskega dela, ki ga ima za sabo, je Emil Kralj ustvaril brez konca in kraja človeških likov, smešnih in tragičnih, razigranih in starih, triumfiračih in upornih, da smo v njem spoznali igralca, ki mu ni tuje nič, kar je človeškega. Prav zavojito te vseseržnost svojega ustvarjanja je njegova umetnost izvajala simpatije vseh stalnih obiskovalcev naše Talle in v vsa širokega občinstva, ki je kdajkoli prišlo z nabo gledališko umetnostjo v stik. Drevisnj predstavo zato po pravici pričakujemo kot praznik, kakršni so redki pri nas.

Kmalu po tem napadu je bil učiteljski par premeščen na Kočevsko.

Danes je bila na okrožnem sodišču v Ljubljani pred sodnikom poedincem dr. Pompetom razprava, pri kateri je obtoženi hlapec Gregorič krivdo priznal, a se izgovarjal s pijanostjo. Sodišče se je prepričalo o krivdi obtoženca, v celoti osvojilo izpovedi pri Lojzeta in Valerije Zupane ter obsojilo Gregoriča na 2 meseca in pol strogega zapora.

Tako se je po dolgem času zaključilo pred sodiščem v Ljubljani spet eno tistih žalostnih poglavlji, ki pripovedujejo o težkem življenju slovenskega učiteljskega na našem podeželju. Hlapec je prejel zaslužen kazen. Vprašanje pa je, če sta s tem učitelj in učiteljica že dosegla zadoščenje.

Učitelj Zupanc je kot priča izjavil, da ni imel s hlapcem nikdar ničesar spornega in da je bil hlapec nahujskan nanj in na njegovo ženo. G. Lojze Zupanc je znan naša javnosti tudi kot publicist ter agilen javni delavec za našo narodno stvar na Kočevskem.

O univerzitetnem življenju v Cambridgeu

Ljubljana, 3. aprila

V petek je v beli dvorani hotela Uniona pod okriljem Angleškega društva v Ljubljani predaval novi pomočni učitelj na ljubljanski univerzi g. Alexander Lawrenson o univerzitetnem življenju v Cambridgeu.

Predavatelja, ki je prvič predaval ljubljanskemu občinstvu, je predstavil predsednik Angleškega društva v Ljubljani g. dr. Ferdinand Majaron, ki je v uvodu poudaril, da je bil g. Lawrenson poslan na ljubljansko univerzo na pobudo British Councila, ter izrazil upanje in željo, da bo g. predavatelj še večkrat imel priliko predavati o zanimivostih angleškega življenja.

Predavatelj je nato v enournem predavanju orisal življenje visokošolcev na univerzi v Cambridgeu, ki ji sledi tudi univerza v Oxfordu. Poudaril je posebnost te univerze, kajti zastopnik učencem kakšnega univerzitetnega posloplja kot na kontinentu temveč obstoja univerza iz kakih 20 kolegiov, ki so prav za prav domovi visoko-

šolcev, ustanovljeni od raznih angleških kraljev, institutov itd. Najstarejši tak college je bil ustanovljen že v 13. stoletju. V teh kolegijih sta po dve sobi za vsakega visokošolca, ki obiskuje predavanja v raznih dvorinah in institutih v Cambridgeu. Življenje visokošolcev je precej strogo urejeno. Vaak visokošolci mora biti že ob 10. zvečer doma, najdalje pa ob 12. ter se vsak prestopke kaznuje s precej visokimi denarnimi kaznimi. Frekvenca na univerzi obstoja v tem, da morajo visokošolci spati v Cambridgeu in se udeleževati skupnih kosil in večerj. Za odhod iz Cambridgea potrebujejo posebna dovoljenja, ki se izdajajo le v gotovem številu za gotovo učno dobo. Studij v Cambridgeu traja tri leta ter je vsako leto razdeljeno v tri pododdelke. Visokošolski studij je v Cambridgeu na visoki stopnji ter so posamezni instituti jako bogato dotirani s podporami in fondi na naučna raziskavanja, ves sistem studija v Cambridgeu pa posebej posebno pozornost razvoju značaj visokošolcev, zahtevajoč od njih brezprizorno obnašanje in razvoj osebnosti.

Zanimivemu predavanju, ki je odkrilo popolnoma nove smerice v vzgoji visokošolcev, je številno občinstvo pazljivo sledilo ter simpatičnega predavatelja nagradilo z iskrenim odobravanjem.

Dobri vzgojitelji v spomin

Ptuj, 3. aprila

V Ormožu je umrla 31. marca po daljšem bolehanju v visoki starosti 84 let upokojena učiteljica ročnih del in soproga upokojenega šolskega upravitelja gospa Ana Rosinova.

Doma iz ugledne uradniške rodbine v Ormožu se je udeleževala ves čas svojega službovanja na naši ljudski in meščanski šoli z najlepšim uspehom. Njene učence se še danes rade spominjajo svoje dobre

in vestne učiteljice. V svojih zdravih in čvrstih letih je bila delavna članica in odbornica vseh naših narodnih društev ter tudi predsednica CMD podružnice. Pri vseh društvenih prireditvah je sodelovala z največjo vnemo. Zaradi svoje prijaznosti in vestnosti je bila tudi v okolici spoštovana in priljubljena. Ob 40-letnici službene dobe je bila odlikovana s častno svetinjo za vestno službovanje. S soprogom sta si uredila udoben domček, za svoj god pa je rada vabila ožje sorodnike in prijatelje na Jeruzalemski Vinski vrh v vinograd, kjer je bila vsa srečna med svojimi dragimi gosti.

Pokojnici blag spomin, soprogo in sorodnikom pa iskreno sožalje.

Odvetniki in notarji v Sloveniji

Advokatska in notarska zbornica sta izdali imenik advokatov in javnih notarjev ter advokatskih in notarskih pripravnikov po stanju z dne 18. marca 1939. Iz knjižice posnemamo naslednje zanimive podatke:

Advokatov je v Sloveniji 290, od katerih pa jih 7 ne izvršuje prakse. V Ljubljani je odvetnikov ravno 100, v Mariboru 47, v Celju 27, v Ptuj 10, v Novem mestu 9, v Kranju in Murski Soboti po 7, v Radovljici 5, v Brežicah, na Jesenicah, v Kočevju, Slov. Konjicah, Krškem, Laškem, pri Sv. Lenartu v Sl. gor. po 4, v Dol. Lendavi, Gor. Radgoni, Kamniku, Litiji, Šmarju pri Jelsah po trije, v Črnomlju, Gornjem gradu, Ljutomeru, Ormožu, Prevaljah, Sevnici, Slovenjem gradu, Škofji Loki, Sočanju Trebnjem po dva; na Brdu, v Cerknici, Kostanjevici, Kozjem, Logatcu, Marenbergu, Metliki, Mokronogu, Ribnici na Dol., Rogatcu, Trzinu, Višnji gori, na Vranskem, in na Vrhniki po 1 odvetnik; nobenega advokata ni na sedežu sreskih sodišč: Žužemberku, Vel. Lašče, Radeče, Lož in Kranjski gori.

Odvetniških pripravnikov (kncipientov) je vpisanih 116. Od teh jih je pri advokatih v Ljubljani 26, v Mariboru 17, Celju 8, Murski Soboti 4. Novem mestu 3, pri raznih advokatih na deželi (izven sedeža okrožnih sodišč) 25 v sodni praksi 21, pri vsajkih 5, trenutno brez zaposlitve pa jih je 7.

Javnih notarjev je v Sloveniji 60. Od teh jih je 6 v Ljubljani, 4 v Mariboru, po 2 v Celju, Murski Soboti in Ptuj, po 1 pa na sedežu ostalih sreskih sodišč.

Notarskih pripravnikov s substitucijsko pravico je vpisanih 9, brez substitucijske pravice pa 11.

Mezdana borba krojaških pomočnikov

Kranj, 3. aprila

V drugi polovici marca je kranjska podružnica društva oblačilnih delavcev in sorodnih strok zaradi bede krojaških pomočnikov in pomočnic uvedla mezdno gibanje. V občini Kranj je preko 40 krojaških pomočnikov in pomočnic, v vsem okraju pa preko 70. Najboljše plačani pomočniki so doslej prejeli po 3,50 din na uro, dočim znaša povprečna mezda velike večine pomočnikov 2,25 do 2,50 din na uro. Najboljša plača za pomočnice znaša 2,50 din

ALBUS terpentinovno milo

varuje Vaše perilo!

Dobiva se povsod!

Pazite na ime Albus!

Kjer je godba, tam je ples...

Veselo bodo rajali in prepevali oni srečni udeleženci »Jutrovega« velikončnega nagradnega tekmovanja, ki bodo dobili instrumente, kakršne vidimo na sliki: jazz-harmonike »Hohner« in kitare, ki donijo kakor harfe. »Jutro« je uvrstilo te instrumente med svoje nagrade iz velike zaloge glasbil Frana Schneiderja v Zagrebu. »Jutrovo« velikončno nagradno tekmovanje je namenjeno prav vsem. Vsem je namenjena sreča lepih dobitev: avto in 300 drugih nagrad. Poizkusite svojo srečo in kupite velikončno številko »Jutra«!

na uro, mnogo pa je pomočnic, ki zaslužijo komaj po 1 din. Delovni čas sploh ni urejen in morajo z izjemo opoldanskega kratkega odmora delati pomočniki in pomočnice po 12 do 16 ur na dan. Pod takimi meznimi pogoji znaša mesečni zaslužek pomočnikov okrog 600 din, pomočnic pa od 400 do 500 din.

Ko je podružnica strokovne organizacije uvedla mezdno gibanje, je bil 27. marca na poziv sreskega načelstva sestanek zastopnikov delavcev in organizacije. Delavske zbornice, združenja krojačev ter predstav-

nikov sreskega načelstva in policije. Zastopnik pomočnikov in pomočnic je zahteval sklenitev kolektivne pogodbe, ureditev minimalnih mezd in skrajšanje delovnega časa na 10 ur. To pogajanje se je razbilo, danes ob 10. pa se je obnovilo pri sreskem načelstvu. Delodajalci so bili pripravljeni, skleniti kolektivno pogodbo in je vse kazalo, da bo pogajanje uspešno zaključeno. Pri vprašanju mezd pa so se pogajanja spet razbila in so krojaški pomočniki potem na svojem zborovanju v Cankarjevem domu proglasili stavko.

Razmah strokovnega pokreta narodnega delavstva

Delavci v naših tovarnah in obrtniških delavnicah živijo težko življenje. Deloma je to posledica neugodnih splošnih gospodarskih prilik, s katerimi se mora boriti naše državno in slovensko narodno gospodarstvo. Znatno del odgovornosti za neugodno socialno stanje delavcev in nameščenec v našem gospodarsko-produktivnem življenju pa nosi pomajkljiva socialna zaščitna zakonodaja, ali bolje rečeno, nezadostna praktična uporaba pozitivnih zakonov, ker je nemalo koristnih in dobro mislečih naredb in uredb ostalo samo na papirju. V precejšnji meri pa v naših podjetjih gospoduje ona miselnost, ki socialnim potrebam slovenskega delovnega človeka ni naklonjena. Ker pač ta miselnost ni narodna in prežeta slovenskega narodnega duha in zato ne čuti potrebe, da bi narodni ponos slovenskega delavca dvigala s krepko tovariško socialno politiko in z ustvarjanjem takega ozračja, v katerem bi bil delovni človek srečen in ponosen na svoj stan in na svojo pripadnost h kulturnemu slovenskemu narodu.

V neki nerazumljivi kratkovidnosti in nerazodnosti, moremo skoraj reči, v svoji gospodarski in vodstveni nesposobnosti so nekatera podjetja celo delavskim strokovnim organizacijam nenaklonjena, da tako delavstvo ostane neorganizirano in s tem oslajeno. V naša gospodarska podjetja sega z grabežljivo roko tudi dnevna politika, njeni pohlepi in njene strasti, tako da to dejstvo tudi po svoji slabi gospodarski skupnosti in povezanosti podjetja in posadke, trga moraine vezi v delavski solidarnosti in s tem v delavskem strokovnem razmahu. Delavska zavest skupnosti in enotnosti je že več let sem težko ranjena, skoraj smrtno ranjena. V takem stanju delavstvo kot celota tudi ni sposobno, da bi krepkeje in odločneje posegalo v splošno narodna dogajanja in bi naši volji dalo vsaj poseben izraz in poudarek. Ta poudarek bi bil zlasti važen za našo narodno mejo, ki živi pod težkim duševnim pritiskom in bi narodni ponos malega delovnega človeka razgaljal marsikak črn oblak, ki pride na nebo.

V slovenskem delavstvu ima zato narodna delavska strokovna organizacija, ki ima svoj viden izraz v Narodni strokovni zvezi, (NSZ) prav poseben pomen in posebno važno poslanstvo. Njena naloga je, da utrjuje in dviga v delavskih vrstah narodni duh in ponos, da splošno narodnim koristim podreja vse drugo, kar označuje našo žalostno delovno življenje in ogroža višje potrebe naroda in države. V tem hotelu vključuje narodna delavska organizacija delavski stan v vsenarodno občestvo in mu hoče ustvariti tako socialno zaščito, kakršno zahteva naša narodna čast in čustvo samohrane in samoohrambe našega naroda.

S splošno narodno vzgojo, ki pozna samo en smoter, močno in notranje povezano narodno skupnost vseh slojev in stanov, mora delavska strokovna organizacija na vse strani prinašati duh tovarištva misel pomirljivosti, medsebojne pomoči, enakosti in bratstva.

Narodna delavska organizacija mora za tirati politične strasti, blažiti medsebojna trenja, biti moralno borbena samo pri obrambi socialnih pravic delavstva in nacionalnih potreb naroda in države. Narodna delavska organizacija je simbol najčistejših moralnih vrlin ter v njeno prizadevanje niso pomešani nobeni nemoralni instinkti po moči in oblasti, po političnem zavajevanju onih, ki težko trpe za svoj vsakdanji kruh.

V napadu in v odboju mora ostati vodilna samo ena sveta misel: ljubezen do vsega kar spada k celini naroda in k njegovim bitnim nalogam, k ljubezni naj se pridruži tudi dejavna pomoč.

Narodna delavska organizacija zato ne čuje borbe proti ostalim strokovnim organizacijam, ki hočejo slovenskemu delavcu priznati pravico svobodnega zborovanja in združevanja in ki osvajaajo načelo zdrave demokracije in resnične socialne naprednosti. Slovenski delavec bo našel pot k močni delavski enotnosti in skupnosti; to se bo zgodilo takoj, ko odpaddejo iz strokovnega pokreta vse primese, ki z borbo za vsakdanji kruh nimajo ničesar skupnega. To enotnost in skupnost danes kvarijo nezdrave ambicije onih, ki mislijo, da si morajo armado delavstva podrediti — da bo zadoščeno njih bolnim pohlepom po oblasti — in po uniformah. Duh delavstva je napreden, demokratičen, on je slovenski in jugoslovanski, ta duh ne prenese nasilij in bo preje ali sleje raztrgal vse verige, ki ga oklepajo v prisilne jopice tuje barve in oblike. V smeri razvoja te duševnosti je narodni delavski pokret pomemben in potreben, da od naše domovine odvrne zlo fašističnega frontaštva. Mi vemo, da v tej borbi nismo osamljeni: po državi si utira pot nov duh, ki hoče dati demokraciji polno zmago in zadoščenje. Slovenski delavec si more svoje socialno in nacionalno usodo zavarovati samo v jugoslovanski demokraciji.

Tak je program in tako je orožje narodne delavske organizacije, ki je na najvišjem nejem pohanu v vse kraje naše domovine, kamor prinaša ljubezen in spravo in najčistejšo narodno zavest. Ta zavest mora vse razgibati in premakniti k napredku. Vrste Narodne strokovne zveze se množe, organizacijske enice vstajajo s svežostjo nove pomladi k mladem razgibanemu življenju.

Povsod je razgibano razpoloženje za novo delo, za nov napredek, za učvrstitev notranje moči delavstva, za razmah gospodarstva, ljudske kulture in narodne svobode. Moškim edincem stopajo ob strani organizacije žen in deklet, dramski tamburaški in pevski odseki, naše knjižnice so izraz naše volje k hitrejši kulturni izpopolnitvi. Glasilo »Nova Pravda« je v veslem razmahu podrla ovire in v rokah štiridesetih delavnih ljudi ponovno izpičuje ideale in program narodnega delavskega pokreta. Marsikje je naša modra in preudarna beseda prevzela vodilno vlogo, kadar gre za ustvaritev boljših pogojev za delavstvo in za delovno življenje slovenskega delavca. Občutek širokih delavskih vrst ni nikdar zmotljiv: vse je minljivo, le ono ostane večno, kar je zgrajeno na narodnih, na moralnih in na etičnih načelih enakosti in bratstva, ono, kar ni zgrajeno na domagoškem varanju ljudstva, temveč le na resnici in pravici, na pravi demokraciji.

— Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa, odstranjuje naravna »Franz-Josefov« grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefov« vode izbornu urejuje funkcije črev.

Reg. po min. soc. pol. in a. zdr. 5-b, 15.485 25 V 33.

INSERIRAJTE V »JUTRO«

Ustrezite sebi in drugim ljudem!

Na Vas, gg. trgovci in podjetniki je, da dajete ljudem prav zdaj, ko se pripravljajo k nakupu svojih potrebščin, pobud in nasvetov, ter da jim predložite prednosti in izbire svojega blaga, zakaj današnji človek ne išče trgovin priljubljenosti, to je po ulicah, kakor jih je nekoč, danes išče vsako dobro trgovino v »Jutru«.

Velikonočna številka »Jutra« bo izšla v rekordni nakladi, s čimer bodo oglašni pomnoženi za desetisoče izvodov.

Dobro poznamo velike težave naših gg. trgovcev, zato kljub tako pomnoženim oglašom cene ne bomo povišali.

Opozorjamo pa vse naše veleocenjene gg. inserente na to, da bomo sprejemali oglase za njo samo do četrtka, le v nujnih primerih tudi v petek dopoldne, zakaj velikonočna številka »Jutra« bo izšla že v soboto zjutraj.

Domače vesti

Slovenski novinarji bodo imeli letos redni letni občni zbor obbeh svojih stanovskih organizacij, ljubljanske sekcije Jugoslovenskega novinarskega združenja in Stavbne in gospodarske zadruge »Novinarski dom«, v Celju v mestni posvetovalnici na belo nedeljo 16. t. m. Občni zbor zadruge »Novinarski dom« bo ob 10.15, oni ljubljanske sekcije JNU ob 11. dopoldne, oba z običajnim dnevnim redom.

Konzul Stanislav Miškovski in soproga se pri svojem odhodu iz Ljubljane zahvaljuje vsem svojim prijateljem in znancem, od katerih se nista mogla osebno posloviti, kakor tudi vse slovenski javnosti za prijateljstvo in podporo, ki sta jo bila deležna za časa svojega bivanja v Ljubljani. Tukajšnje bivanje ostane obema za vse življenje v najlepšem spominu. Trdno verujeta, da bo prijateljstvo in bratstvo, ki je vedno tako tesno družilo oba naša naroda, ostalo nedotaknjeno tudi v bodoče. To je njuna najtoplejša želja, ko jemljeta slovo.

Dragocena zgodovinska knjiga, Beograjski odvetnik Drago Petrović je pred 23. leti v svojih deskih letih napravil, kakor se mu je v dobi okupacije, ko je bilo vprašanje prehrane velik problem, je od doma pritekel na ulico s kosom slastnega kolača v roki. Srečal je avstrijskega vojaka, ki se je poželjivo zagledal v kolač. Deček se je ustrašil, da ga bo vojak napadel, vojak pa, čeprav ves sestradan, ga je prosil, naj mu prepusti kos kolača za »nekaj lepega«. Deček je vojaku kos kolača prepustil in dobil zanj neko čudno, v usnje vezano knjigo. Ko jo je doma pregledoval, je videl, da je pisana v neznanem jeziku in da ima razne podobice kakor kakšne znamke. Minila so leta in knjiga s čudnimi znamkami je obležala pozabljena med staro šaro v Petrovićevi domačiji. Pred nedavnim časom pa je odvetnik Petrović knjigo spet našel ter ugotovil, da je bila tiskana leta 1824, v Bruslju in da jo je spisal in z risbami opremil Oktavijan van Venio. Od strokovnjakov je dobil odvetnik pozneje zagotovilo, da je v svojih deskih letih prodal kos kolača za dragoceno zgodovinsko knjigo, kakršne nima niti londonska nacionalna biblioteka, Van Venio je bil učitelj slavne slikarja Rubensa in knjiga, ki je zdaj v posesti beograjskega odvetnika, je ena izmed zelo redkih izvodov njegove ornamentike. Njen naslov je: Emblemata sive Symbola. Zaradi svoje redkosti predstavlja knjiga veliko vrednost, katero pa bodo ugotovili šele zdaj po poizvedbah v Belgiji in na Holandskem.

V Sarajevu so že v davnih časih skrbeli za zdravo pitno vodo. V založbi sarajevske mestne hranilnice je izšla te dni zanimiva knjiga znanega bosanskega zgodovinarja prof. Hamdije Krešljakovića o zgodovini vodovodov in drugih vodnih naprav v Sarajevu. Ta knjiga dokazuje, da je imelo Sarajevo svoj prvi vodovod 148 let prej kakor Dunaj. Turška uprava je posvečala vprašanju oskrbe pitne vode sarajevskega prebivalstva zredno skrb. Prvi sarajevski vodovod kot prednik današnjega modernega vodovoda je bil zgrajen že leta 1461. Zadnji vodovod pa so Turki uredili v Sarajevu leta 1866. In še danes v mestu nekaj studencov, ki dobivajo vodo iz tega starega turškega vodovoda. Avstrijska okupacijska uprava je našla na področju Bosne in Hercegovine 143 za tedanje dobo odličnih vodovodov in skupni dolžini 120 km.

Predno obesite oz. kupite nove zaves, si oglejte izložbe trdke

A. & E. Skabernè
LJUBLJANA.

Poseben oddelček za linolej, zaves in t. d.

Čudna tatvina pri novosadski davkarji. Ko so prišli zjutraj uradniki davkarje v Novem Sadu na delo, so ugotovili, da je iz blagajne izginilo 135.000 din. v gotovini. V blagajniški knji sta dve železni blagajni in v eni se ostalo nad 500.000 din, druga blagajna pa je bila popolnoma izpraznjena in, kar je najbolj čudno — bila je odprta in potem spet zaklenjena s ključem. Ključ se morali tatovi že prej zelo spretno ponarediti, a je vsem uganka, kako so prišli do njih. Preiskovalna oblast je zaprla tri nižje službenice davkarje.

Za veliko noč kupujte Ciril Metodove razglednice! Kupuj dobro blago!

Novi grobovi. Po dolgi bolezni je izdihnil g. Alojz Kliment, dvorni svetnik in finančni ravnatelj v pokopju. Danes ob 16. bo v Ljubljani na pokopališču pri Sv. Križu pokopani v večnem počitku kavarnar v pokopju g. Anton Krapč. Ob 14.30 pa bo tam pogreb g. Franca Fabjanič. V Slovenjem gradu je umrl posestnik in mešar g. Anton Kuhar. Njegov pogreb bo jutri ob 16. — V Cerklji bodo jutri ob 9. pokopali gospodično Urško Rozančev. — V Ljubljani bo danes ob 17. pogreb gospe Marije Gorenc, soproge upokojenega železniškega uradnika. Pokojnim blag spomin, žalujčim naše iskreno sožalje!

Spet potres v Banji Luki. V nedeljo ponoči je Banjo Luko in okoliš spet vznemirilo nekaj potresnih sunkov. Prvi sunki so bili tako močni, da so ljudje bleskop in gledališče zapustili v paničnem strahu, do čim so mnogi na periferiji vso noč ostali na prostem. Škode tokrat potresni sunki niso povzročili nobene.

GOSPODIE!

NOVOSTI ZA PROMENADO
IN SPORT:

EKSKLUZIVNI ANGLEŠKI
KUPONI

m DIN 250.— DO 320.—

MANUFAKTURA

SOUVAN

F. KS. MESTNI TRG 24.

Promocija. Danes bosta promovirana ob 11. dop. na ljubljanski univerzi za doktorja prava gg. Viljem Androja in Boris Zakrjšek, oba iz Maribora. Na zagrebški univerzi pa je bil promoviran 31. marca za doktorja vsega zdravilstva g. Julij Zgonik iz Maribora. Čestitamo!

Jubilej gimnazije v Tuzli. Letos dopolni 40 let svojega v nacionalnem pogledu zelo važnega delovanja gimnazija v Tuzli. V državi imamo precej starejših srednjih šolskih učnih zavodov, a tuzlanska gimnazija je pomembna zaradi tega, ker je iz nje izšlo in na njej delovalo veliko število narodnih voditeljev in poštvovalnih nacionalnih borcev. Ko je bila gimnazija leta 1899. ustanovljena, je bil po vsej Bosni in Hercegovini toliko odpor proti avstrijski oblasti, da tudi za prosveto vneta starši niso hoteli pošiljati svojih otrok v to učilišče. V prvem šolskem letu je bilo komaj nekaj nad 80 dijakov. V dobi nekaj let pa so si pridobili popolno zaupanje ljudstva nekateri profesorji nove gimnazije, ki so bili zavedni in poštvovalni nacionalisti. Število dijakov je naraščalo od leta do leta in avstrijska šolska ustanova je po zaslugi profesorjev in zavednosti staršev postala žarišče nacionalne prosvete in borbenosti. Mnogo poštvovalnih članov nacionalno-revolucionarne organizacije »Mlade Bosne« je obiskovalo gimnazijo v Tuzli. Ob svojem jubileju ima ta zavod veliko zadoščanje zaradi svoje svetle nacionalne preteklosti.

Novi grobovi. Po dolgi bolezni je izdihnil g. Alojz Kliment, dvorni svetnik in finančni ravnatelj v pokopju. Danes ob 16. bo v Ljubljani na pokopališču pri Sv. Križu pokopani v večnem počitku kavarnar v pokopju g. Anton Krapč. Ob 14.30 pa bo tam pogreb g. Franca Fabjanič. V Slovenjem gradu je umrl posestnik in mešar g. Anton Kuhar. Njegov pogreb bo jutri ob 16. — V Cerklji bodo jutri ob 9. pokopali gospodično Urško Rozančev. — V Ljubljani bo danes ob 17. pogreb gospe Marije Gorenc, soproge upokojenega železniškega uradnika. Pokojnim blag spomin, žalujčim naše iskreno sožalje!

Spet potres v Banji Luki. V nedeljo ponoči je Banjo Luko in okoliš spet vznemirilo nekaj potresnih sunkov. Prvi sunki so bili tako močni, da so ljudje bleskop in gledališče zapustili v paničnem strahu, do čim so mnogi na periferiji vso noč ostali na prostem. Škode tokrat potresni sunki niso povzročili nobene.

SREČKE DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

DOBITE V

ZADRUŽNI HRANILNICI

V LJUBLJANI — DALMATINOVA ULICA št. 6

POSOLILA, KREDITI, HRANILNE VLOGE IN DRUGI DENARNI POSLI

Kino Natica
PREDSTAVE ob 16. 19. 21.

**Samo še danes
in jutri**

Učinkovito, razgibano
CORINNE LACHAIRE
filmsko delo z

G R E H

Nevidni sovražnik

Predstave danes ob 16., 19. in 21.

**Samo še danes
in jutri!**

Predstave ob 16., 19. in 21.
KINO UNION, tel. 22-21

Prekrasna češka filmska umetnina — življenjski roman borca za pravice zatiranih in ubogih.

ŽUPNIKOV KRIŽEV POT

Po znamenitem J. S. Baarovem »Roman kneze«.
HANA VITOVA IN ZDENEK ŠTEPANEC.

— Pavla Stupica — mrtva. V nedeljo smo poročali o nesreči 46 letne služkinje Pavle Stupice, ki je bila zaposlena pri družini dr. Rožiča na Aleksandrovi cesti 10. pa je v soboto popoldne padla z drugega nadstropja na dvorišče, da so jo morali reševalci prepeljati na kirurški oddelček. Stupiceva je v stanovanju snažila okna, pri čemer je stala na lestvi. Na gladkem parketu se je lestev iznenada spodmaknila, da je Stupiceva omahnila in sunek jo je vrgel skozi okno na tla. Kljub skrbnemu prizadevanju zdravnikov je ranjenka v bolnišnici po nekaj urah trpljenja umrla.

Izplača se Vam naročiti filme iz Ljubljane, ker so najcenejši, in poslati iste v razvijanje, ker Vam izgotovljene slike se isti dan, ko prejmemo — odpošljemo Polzku-site enkrat — in postanele prav gotovo naš stalni odjemalec

Cene filmov so: Isopan 4/6 Din 15.—
Isochrom 4/6 Din 13.—
Isorapid 4/6 Din 11.—

Imamo na zalogi samo sveže

FILME

najnovejša emulzije do leta 1941.
Razvijamo in kopiramo priznana prvovrstna! Naš ček račun je št. 13-285.
Naša telef. št. je 25-66 in 25-67.
Se priporoča:

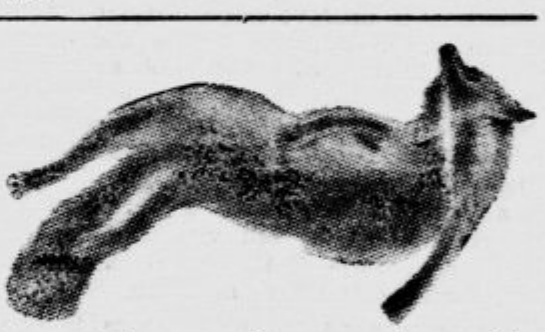
Foto Touristu, Lojze Šmuc

LJUBLJANA — Aleksandrova cesta št. 8

in podr. **PREŠERNOVA UL. 9.**

— Kap ga je zadela. Včeraj zjutraj je bila policijska uprava obveščena, da leži v Rostoharjem hlevu na Karlovski cesti mrtvec. Našel ga je domači hlapec, ki je spoznal v njem Zaječvega žaneta s Poljan, znanega pomagala pri raznih mesarskih kupčijah in opravkih. Žane je prišel prejšnji večer precej vinjen v Rostoharjem hlev, kjer je po navadi prenočeval. Zaril se je v listje, ponel pa ga je, kakor je ugotovil zdravnik, zadela srčna kap. Po pregledu policijske komisije so truplo prepeljali v mrtvašnico.

— Društvo »Dom visokoškoli« se najiskrenejše zahvaljuje vsem onim, ki so pripomogli s svojimi prispevki h gmetnemu uspehu njegove akademije, ter jih prosi, da mu ostanejo še nadalje enako naklonjeni.

Kanadske srebrne, plave in kamčatka lisice
v veliki izbiri

DOLENC JOSIP
SV. PETRA CESTA 19 — TEL. 22-62.

— Združenje gostilniških podjetij vabi svoje članstvo, da se udeleži pogreba umrlega bivšega dolgoletnega člana kavarnerja g. Krapša Antona. Pogreb bo danes 4. t. m. ob 4. popoldne iz mrtvašnice z Vičdovdanske ceste na pokopališče k sv. Križu.

— Izprememba posesti. Dobro znana gostilna »pri Mraku« na Cesti 29. oktobra št. 4, prej na Rimske cesti, je dobila novega lastnika. Že pokojni Valentin Mrak jo je kupil pred tridesetimi leti. Starejši Ljubljanci v tem delu našega mesta jo imajo že dobro v spominu. Zadnja lastnika gospa Katinka Derendova je prav te dni prodala hišo z gospodarskim poslopjem in dvoriščem za 400.000 din zakoncemu Franu in Slavki Tomšič, dosedanjima najemnikoma gostilne »pri Lovšinu« v Gradcu št. 13.

— Vsemu trnovskemu okraju v pravi ponos in v okras je sredi švabičeve ulice brez dvoma lepa in prostorna stavba Sokola II. za okoliš Trnovo — Šentjakob. Minuli teden so to težko pričakovano stavbo dogradili do vrha in ji tudi že pokrili streho, tako da so nanjo lahko nasadili smrečico s trobojnicami. Obširni prostor pred novim Sokolskim domom so zadnje dneve službenici mestne vrtnarje tako okusno uredili in ga na srednji trgi, kjer se stekata v švabičovo ulico Trnovska in Razpotna ulica, zasadili z drevjem in ogradjili z nizko ograjo, da izgleda kakor majhen park. Kakor hitro bo to drevje ozelenelo in ko se bo travnišče zaraslo, bo vsa okolica okrog novega Sokolskega doma kazala še ugodnejše lice.

— Planini! Predavanje o Kočevski bo drevi ob 20. v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Pridite v čim večjem številu, da se seznanite s temi lepimi kraji naše Dolenjske. —

— Udrženje Jugo-Slovenskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, vabi svoje člane na ogled novogradnje palače banke »Slavije«, ki bo v sredo 5. aprila ob pol 16. s sestankom pred stavbiščem v Gajevi ulici. Pregled je namenjen predvsem kamenitim oblogam in nekatere konstrukcijskim posebnostim.

— Predavanje o Kočevski kot turistični pokrajini priredita Slovensko planinsko društvo in Družba sv. Cirila in Metoda v torek dne 4. aprila 1939 ob 20. uri v dvorani Delavske Zbornice na Miklošičevi cesti. Mnogi ne poznajo tega dela Dolenjske ter bo predavanje prav zanimivo, zlasti, ker bo predavatelj kazal tudi številne skioptične slike. Vstopnine ni.

— Društvo »Sk-b« za mladino v Ljubljani bo imelo redni letni občni zbor v posebni sobi Leopolda Zupančiča na Jegličevi cesti 15 dne 12. t. m. ob 20. Vabljeni vsi člani.

— Ljubljanska sadjarska in vrtnarska podružnica priredi v sredo 5. t. m. ob 15. uri ogled vrta upravnik dr. Kmetičevske Kmetičske družbe g. Ivana Brečeljnika v Dravljah hiš. št. 156 (ob Celovski cesti). Predmet ogleda je pravilna rez sadnega drevoja itd. Vodi in pojasnjeval bo lastnik sam. Zbirališče udeležencev je ob drugem postajališču od Nove remize proti St. Vidu. Vabljeni vsi člani in prijatelji. Udeležba prost.

— Tatvina dragocenega prstana. Pred dnevi je bil iz stanovanja g. Marije Grmovske na Starem trgu 6 ukraden velik zlat ženski prstan s tremi malimi in z enim velikim briljantom, vreden 13.000 din. Pogreb prstana je izginilo še par zlatih uhanov, zlata zapetnica in nekaj drugih predmetov, da znaša skupna škoda okrog 14.000 din.

— Smetenje po ulicah. Po zdravstveno policijskih predpisih o smagi na ulicah in trgih ter po predpisih zakona o mest. občinah je odmetavanje papirja in vseh odpadkov po ulicah in trgih strogo prepovedano. Kdor se proti tem predpisom pregreši, je kaznovan z g. 500 din ali z zapornikom do 10 dni. Ti predpisi pa veljajo tudi za prodajalce in prodajalke na trgu. Na trgih radi puščajo najrazličnejše ostanke in odpadke na tleh, da veter raznaša papir in druge smeti okrog ter tudi po bližnjih ulicah in zato okolica dela vtis, kakor bi mestna občina ne skrbelo dovolj za smago. Ker so pa take razmere nevarne, opozarja mestno poglavarstvo prodajalce in prodajalke na navedene predpise in tudi na stroge kazni, hkrati jih pa poziva, da v izogib kazni pobere smeti in odpadke ter jih hranijo v svojih košarah, jih odpeljejo domov ali jih pa ob zaključku prodajanja odlože v za te namene na trgih posavljene velike nabiralnice. Prav tako pa na prepoved smetenja mestno poglavarstvo opozarja tudi razna podjetja, ki po ulicah razdajajo ali trosijo letake in razne reklamne listke. Trošenje listkov po ulicah in trgih je prav tako prepovedano, ker tudi tak papir nasmeti ulice. Podjetja si morajo za razdajanje reklamnih listkov in letakov po ulicah priskrbiti oblas vno dovoljenje. Mestno poglavarstvo pa naposled še posebno vabi taka podjetja, kakor kinematografe itd., naj letakov ne razdajajo ob nedeljah in praznikih, ko imajo uslužbenici mestnega cesnega nadzorstva večidel počitek in ne morejo sprti pobrati in pomesti letakov. Tudi prebivalstvo, ki zahteva smazne ulice, naj s temi pisanimi letaki samo ne smeti ulice, temveč naj jih odmetuje šele doma v zabojčke za smeti.

— Velikonočna šunka ala Praga kg 23 din, Fr. Kham, Kongresni 8. (—)

Iz Celja

— Cvetna nedelja je bila v Celju letos zelo razgibana. Dopoldne je prispelo v mesto mnogo ljudi iz okolice in raznih oddaljenih krajev. Na ulicah, ki so jim dajale butare pestro sliko, je bilo zlasti od 10. do 11. toliko ljudi, da je morala policija delati red. Tako živahne cvetne nedelje, kakor je bila letošnja, Celje že dolgo ne pomni. K razgibanosti je mnogo pripomoglo tudi naglo izboljšanje vremena.

— Celjski šahovski klub je gostoval v nedeljo v Trbovljah in igral prvenstveno tekmo s tamkajšnjim šahovskim klubom. Trboveljčani so Celjane zelo lepo sprejeli. Kluba sta igrala dve tekmi in sicer eno dopoldne, revanžno pa popoldne. Rezultat prve tekme je bil 5 v pol: 2 in pol za Celje. Posamezni rezultati (prvi so Celjani, drugi Trboveljčani): prof. Grabovšek: O. prešnik 1:0, inž. Sajovic: Hrovat 1:0, Cijan: Bartolj 1:0, Schneider: Rugoli pol t pol, mag. Hočevar: Laznik 0:1, Vi. Diehl: Pakj 1:0, Grašar: Jazbec 0:1, Fajs: Sredenski 1:0. Rezultat druge tekme je bil 7:1 za Celje. Posamezni rezultati: prof. Grabovšek: Oprešnik 1:0, inž. Sajovic: Hrovat 1:0, Cijan: Bartolj 1:0, Schneider: Rugoli pol:pol, inž. Pipuš: Laznik 1:0, Vi. Diehl: Pakj pol:pol, Grašar: Jazbec 1:0, Fajs: Sredenski 1:0. Naslednje tekmo bodo igrali Celjani z zmagaovalcem Mariborskega krožja.

— Umrl je v nedeljo v Kovinarski ul. 8 v starosti 68 let policijski nadzornik v p. g. Franc Stupar. Pogreb bo danes ob 16. iz mrtvašnice na okoliškem pokopališču. V celjski bolnišnici so umrli: v soboto 58-letni dninar Alojz Zelič iz Podčaja pri Kalobju, v nedeljo 27-letni dninar Jože Lovrenčak iz Šmarja pri Jelšah, 50-letna posetnica Ana Močnikova iz št. Jerneja pri Zibitki in 62-letna občinska revja Marija Zontičeva iz Celja, včeraj pa 10-letni Anton Slapnik, sin posetnice iz Zaloš pri Polzeli.

— Dve prometni nesreči. V nedeljo je neki delavec s kolesom povozil 13-letnega posetnikovega sina Josipa Goropševca iz Loke pri Sv. Juriju ob Taboru in mu zlomil desno nogo pod koleno. Ko je vozil 27-letni dninar Alojz Odar s Skomarja pri Zrečah hmeljeveke po cesti, je izgubil ravnotežje in padel pod voz. Kolo je silo čezenj in mu zlomilo desno roko ter poškodovalo nogo. Ob ponesrečenca so oddali v celjsko bolnišnico.

Smučarski Dom S.K. Ilirija

RATEČE - PLANICA

od 1 aprila dalje posezijske cene. Krasni izleti v okolico. — Sonce. — Dober sneg.

Iz Maribora

a— **Pogreb bage žene.** V nedeljo popoldne je bil na mestnem pokopališču na Pobrežju pogreb plemenite gospe, vzorne žene in matere gospe Marije Kodernaove. V zadnjem spriemstvu so stopali za njeno krsto številni sorodniki in znanci, ki jih je globoko presunila težka, bridka izguba. Pogreba pa so se udeležili tudi številni Mariborčani in Mariborčanke iz vseh krogov mariborskega prebivalstva, kar priča, koliko priljubljenost in spoštovanje je uživala plemenita, blaga pokojnica v Mariboru. Globoko sklonjeni ob njenem poslednjem domovališču jo bomo ohranili v svetlem spominu!

a— **Klub absolventov trgovske akademije** v Mariboru bo imel svoj redni občni zbor v torek 18. t. m. ob 20 v po ebni sobi v hotelu Novi svet — Povodnik — Jurčičeva ulica 7. (—)

a— **Veliki teden v gledališču.** Zaradi priprave za prihodno glasbeno premiero »Dijaka prosjaka«, ki bo na velikončno nedeljo, bo samo še drevi predstava. Uporizor se Langerjeva kriminalna drama »St. 72«. Od jutri naprej do velikončne nedelje ni v gledališču nobene predstave.

a— **V cvetu mladi ti** je umrla gdč Gizele Rojčeva, stara komaj 25 let. Bila je vrla Sokolka in narodnjakinja, hvaležna, vzorno udana hčerka. Njena prerana smrt je globoko pretresla vse njene znance, ki so se zbrali na njeni poslednji poti. Nešteto šopkov, cvetic in vencev krasile poslednje domovanje vzorne mladenke. S toplim občutjem so vrli Jadranci odšli ob njenem grobu žalostniki »Pomladi vse se veseli« in »Jamica tiha«. Njena nežna, plemenita podoba nam bo ostala v trajnem spominu. Zalujochim svojim, zlasti globoko užalostenima roditeljema, naše iskreno sočutje.

a— **Ugotovljena identiteta.** Policiji se je posrečilo, da je ugotovila identiteto tragično umrle mladenke, ki so jo našli v nedeljo mrtvo v železniškem trikotu pred Dravskim mostom. Ugotovila je, da je to 27letna služkinja Marija Pilberskova, doma od Sv. Lovrenca na Pohorju, stanujoča v Maistrovi ulici 14. Del časa je služila pri Vrzelovih, od katerih je odšla. V zadnjem času se je preživljala z manjšimi priložnostnimi zaslužki in postrežbami. Imela je ljubavno razmerje, v katerem je bila najbrž razočarana in to jo je naposled pognalo v obup.

a— **Naša sedanost in bodočnost** je naslov predavanja, ki ga bo imel v sredo 5. t. m. g. Ciril Hočevar v Sokolskem domu v Studencih pri Mariboru. Predavanje, ki ga bodo pojasnjevale številne slike, se vrši pod okriljem studentskega Sokola. Pričetek ob 19. Vstopnine ni.

a— **Stotaki pod vzglavjem.** Mariji Murkovi iz Dr. Rosinove ulice 7 so odnesli iz zaklenjenega stanovanja izpod vzglavnika 200 din. Policija skuša dognati storilce. — Tudi v stanovanju kazniškega paznika Martina Križiča, ki stanuje Ob železnici 6, so se pojavili zlikovci in odnesli razne predmet v vrednosti okoli 700 din.

a— **Z motornim kolesom** v jarek. Na ostrem ovinku pri Slovenski Bistrici je šinilo motorno kolo, s katerim sta se pešjala 26letni posestnikov sin Franc Sajteg in 32letni delavec Anton Potonik iz Zreč, preko kamenja ob cesti v jarek. Oba vozača sta obležala s težjimi poškodbami na glavi.

a— **Usoden padeč s kolesa** je doživela 25letna služkinja Terezija Beno. Padla je s kolesa tako nesrečno, da je obležala nezavestna. V bolnišnici so ugotovili, da ima pretrpane možgane in težje poškodbe na glavi.

a— **Pretepaštvo terja nove žrtve.** V neki gostilni na Padeškem vrhu pri Zrečah so se fantje sprickali in pošteno spoprijeli. Sredi splošnega tepeža je počil strel. 27letni poljski delavec Alojzij Vetrli se je pri priliči zgrudil ves krvav na tla. Krogla je šla skozi prsi. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico, kjer so ugotovili tudi druge poškodbe po glavi in desnici. Par ur za tem pa je podlegel poškodbam in umrl. Orožniki so aretirali več kmečkih fantov. Včera popoldne je bila obdukcija Vetrlihega trupla. — V št. Iju so se ob priliki žeganja tudi spoprijeli fantje. V splošnem vrvežu je obležal 32letni vinarč Dominik Zunko, ves porezan po levici, glavi in prsih. Zunka so odpremili v bolnišnico.

Iz življenja na deželi

Z Jesenic

a— **Svengali, popularni mojster** okulnih ved, nam sporoča, da mora zaradi mnogostevnih zahtev najrazličnejših krajev po Sloveniji, ki vsi hočejo videti njegove polizkušne, reducirati svoje nastope v nekaterih krajih. To je razlog, da pride na Jesenice šele danes ter bo v kinu Radio priredil drveni ob 20. samo edinstveno predstavo s najzibavejšim sporedom. Na Jesenicah se bo nastanil v hotelu Novak, kjer bo nekaj dni dajal grafološke izjave. (—)

Iz Ptuja

a— **Mojstrski izpit** za ključavničarskega mojstra je z odličnim uspehom napravil Kolarč Anton. Čestitamo!

a— **Nesrečo.** Posestnik Buvbič Ivan v Bednji pri Zetalah je podiral v gozdu dreve. Eno izmed padajočih dreves pa ga je z vso silo udarilo v hrbet ter mu prizadelo smrtonosne poškodbe. — Zidar Muihič Ciril v Terbegovcih je hotel popraviti vodnjak. Privzel se je na vrh in se spuščal v globino. Ta pa se mu je utrgala in Muihič se strmoglavil v studenec. Da ni bil padeč smrteljen, je preprečila voda. Dobil pa je močan pretres in hujše notranje poškodbe. — Kmetje navadno okrog svojih hiš podirajo visoka drevesa tako, da jih spodkopavajo in vežejo na dolgo vrvo. Tudi Sever Janez v Drsteli je plezal na drevo in privezoval v vrhu vrvo. Izgubil pa je ravnotežje in padel na tla. Poleg drugih poškodb si je zlomil tudi ključnico. — Vsi trije se zdravijo v bolnišnici.

Iz Gornjega grača

gg— **Batovo podružnico** dobimo tudi pri nas. V Zmavčevi novi hiši se adaptirajo prostori v ta namen in bo prodajalna Bate najbrž že pred veliko moko odprta.

gg— **Na velikončno nagrade »Jutra«** opozarjajo pri nas okusno izdelani lepki. Opozarjamo, da se bo »Jutra« za veliko noč in še o petih nedeljah po veliki noči pri nas tudi kolportiralo. Nagradnega tekmovanja se lahko udeležijo vsak čitatelj »Jutra«, torej ne le naročniki.

Gospodarstvo

Občni zbor ljubljanskega Združenja trgovcev

Včeraj zvečer je imelo ljubljansko združenje trgovcev svojo 58. redno letno skupščino. Na tej skupščini je predsednik g. Viktor Meden podal daljše poročilo, iz katerega posnemamo naslednje:

Če se ozremo na kratko dobo minulega poslovnega leta, potem moramo ugotoviti, da smo živeli v času velikih zunanje političnih dogodkov, ki se v letošnjem letu nezmajšano nadaljujejo. Pri tej priliki se toplo spominjamo bratov Čehov. Njih usoda nas je bridko zadel, pa nam je zato ta usoda glasn in resen opomin ter klic k složnemu in resnemu delu za dobrobit in napredek naše Jugoslavije. Vsi ti dogodki so imeli in še imajo globok vpliv ter posledice na našo gospodarsko ter poslovno življenje, ki se nikakor ne more ustaliti.

Pomanjkljivost točnih zakonskih določil v obrtnem zakonu, nam onemogoča razviti naše delo tako kakor si ga želimo. Po 7 letih je trgovski minister od narodne skupščine sprejel pooblastilo, da sme izvesti novelizacijo zakona. Upamo, da bodo pri tej novelizaciji upoštevani predlogi gospodarskih zbornic. Vlada je dobila tudi pooblastilo, da izdela novo uredbo o zatiranju šušmarstva.

Kar se tiče omiljenja trdot mestnih trošarin in uvoznih smc prišli po neprestanih in številnih intervencijah le do delnih uspehov. Glede delnega povračila uvoznin na blago, ki se ne prodaja v Ljubljani, bodo ugodnosti deležni oni grosisti manufakturne in galanterijske stroke, ki izvažajo blago iz Ljubljane. V upravi smo na številnih sejah in anketah razpravljali o problemu mestne trošarine in uvoznine. Pojavili smo na sejo uprave predstavnika mestnega trošarinskega odbora. Po 4urni stvarni debati smo prišli do zaključka, da se ne da mnogo storiti dokler mora mestna občina poslovati po obstoječih zakonih o mestnih občinah ter po strogih določilih finančnega ministra. Naša naloga je, da se bomo tudi v bodoče prizadevali za omiljenje obstoječih trdot mestnih trošarin, uvoznin in doklad, ki obremenjujejo našo trgovino, ker drugače ne moremo biti konkurenčni.

Zalostno dejstvo je, da se selj industrija

iz Slovenije na jug naše države. To preselejevanje se vrši zaradi tega, ker so davki in dajatve v Sloveniji večje, kakor drugod v naši državi. Škodo bo trpela zopet Slovenija. Apeliramo na mestno občino, da posveča večjo pažnjo pridobitvi novih industrijskih podjetij v našem mestu. Glede ostalih prečihtov vprašanj, ki so nam dala mnogo dela, naj omenim samo širokoptozno akcijo proti inozemskim trgovskim zastopnikom, inozemskemu kapitalu, veleblagovnicam itd.

Naše gospodarske organizacije tudi stalno kritizirajo poslovanje Narodne banke. Zahtevamo, da se v vr državi enako zastopani pri podeljevanju kreditov. Spraviti se morajo v sklad z zahtevami gospodarskih krogov vsa ostala navodila Narodne banke glede klirinskega in deviznega poslovanja.

Lansko leto smo nasprotovali uvedbi dveh novih centralnih fondov. To sta cestni fond in fond za elektrifikacijo države.

Lani smo imeli v Ljubljani vsedravnih trgovski kongres. Vodil ga je predsednik Zveze trgovskih združenj tovarš g. Stane Vidmar. Na tem kongresu so bile sprejete vse zahteve našega stanu. Dosegli smo podaljšanje uredbe o veleblagovnicah, da se bo spremenil zakon o obrtih in la se bo izdala uredba o zatiranju šušmarstva. Za vsako stvar se moramo boriti, kakor vidite po več let. Zato je delo uprave Združenja težavno in nam ni prav prijetno vedno ponavljati naše upravičene zahteve ter pritožbe.

Kar se tiče preganjanja krošnjarstva moram ugotoviti, da je banska uprava izdala več strogih navodil, žal pa je obrtni zakon pomanjkljiv in moramo počakati na spremembo zakona. Pri tej priliki smatramo za potrebno pripomniti, da je podeljevanje domovinskih pravic tujim državljanom vpisovanje, preko katerega gospodarski krogi ne morejo.

Ob zaključku svojih izvajanj je predsednik podal nekaj misli o naši notranji državi ureditvi z željo, da bi se naša notranja vprašanja srečno rešila, kar bi utrdilo našo državo in domovino Jugoslavijo, za katero smo pripravljeni žrtvovati vse naše sile.

Uporaba šalterskih deviz

Poročali smo že o spremembi predpisov glede uporabe šalterskih deviz. Okrožnica, ki jo je v tej zvezi izdala Narodna banka, pravi, da pooblašeni zavodi lahko uporabijo vse odkupljene šalterske devize za stvarne potrebe svojih komitentov, in sicer tako, da uporabijo najmanj 1/3 skupnega zneska šalterskih deviz za blagovna plačila svojih komitentov, kolikor so izpolnjeni ostali pogoji po deviznih predpisih, ostanek največ 1/3 pa lahko uporabijo za neblagovna plačila na podlagi potrebnih dovoljenj pristojnih deviznih oblastev in dokumentov za potovanje v inozemstvo. Skupaj s sporočili, ki jih pooblašeni zavodi dostavljajo Narodni banki o nakupu in prodaji deviz na domačih borzah, so pooblašeni zavodi dolžni posebej sporočiti podatke o skupnem znesku odkupljenih šalterskih deviz z označbo skupnih zneskov, ki so bili dotičnega dne uporabljeni za blagovna plačila in za neblagovna plačila. Ono količino deviz, ki jo denarni zavodi dobe od nakupa šalterskih deviz, ni treba vnašati v sezname o potrebi nakupa deviz na borzi.

Gospodarske vesti

== Povišanje blagovne in potniške tarife. S 1. aprilom je stopilo v veljavo linealno povišanje železniške blagovne tarife za 5%. Akcija gospodarskih zbornic, da se uveljavljenje tega povišanja odgodi, ni uspela. Gospodarske zbornice pa nadalje vztrajajo na tem, da se skliče tarfni odbor, ki naj prouči predlog za reformo tarife. Poleg povišanja blagovne tarife je stopilo v veljavo tudi povišanje potniške tarife za 5%.

== **Združene papirnice Vevče, Gorlance** in **Medvode d. d.** v Ljubljani so imele dne 31. marca t. l. svoj XX. redni občni zbor. Glasom podanih poročil se je bilo zaradi nepopolne zaposlitve izdelavo in družbenih obratov v letu 1938 skupaj le 757 vagonov papirjev, 510 vagonov celuloze in 155 vagonov lesovine. Razpečevanje papirjev je bilo poverjeno tvrdki »Centropapir«, družbi z o. z. Ljubljana—Zagreb—Beograd. Iz bilance posnemamo naslednje: Delniška glavnica je ostala s 25 milijoni din nespremenjena. Družbine rezerve so narasle na 63% delniške glavnice. Višina zalog in dolžnikov presega višino upnikov in pokojninskih skladov za 15 milijonov dinarjev. Čisti dohodek poslovnega leta 1938 znaša 2,5 milijona din nasproti 2,7 milijona din v prejšnjem letu ter se bo na družbine delnice izplačevala počasi od 1. aprila 1939 pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani po obdobju na prejemnika odpadajoč h dajatve 6% dividenda, kakor v letu 1937. V družbin upravnih svet so bili ponovno izvoljeni gospodje: Ivan Jeladin, Avgust Jenko, dr. Alojzij Kobal, dr. Alojzij Kunst, Viktor Naglas ter dr. Ernest Rekar, na mesto umrlega g. Alojzija Vodnika pa na novo g. inž. Dušan Serbec, bivši minister v Ljubljani. Na občnem zboru sledč sej upravnega sveta je bil za družbinega predsednika ponovno izvoljen g. Ivan Jeladin, predsednik Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani.

== **Propaganda domačih pogonskih sredstev.** Odbor za propagando domačih pogonskih sredstev pri ministrstvu za gozdove in rudnike organizira tečaj za pouk v vožnji z motornimi vozili na plinski generator z domačim pogonskim sredstvom. Tečaj bo v šoli za rezervne častnike — avtomobiliste. Predavanja in vaje bodo dvakrat na teden in sicer zvečer ob 18.30. Potreben pogonski material bo dal na razpolago omenjeni odbor. Tečaj je brezplačen in bo trajal dva meseca. Kdaj se bo začel, bo objavljeno pozneje. Vsa potrebna chvestila se dobe pri ministrstvu za gozdove in rudnike pri višjem svetniku inž. Slobodanu Barandč.

== **Tečaj za mizarstvo luženje v Gorenji vasi.** Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani priredi v Gorenji vasi nad škofjo Loko tečaj za mizarstvo luženje, ki bo v soboto 15. in v ne-

deljo 16. aprila t. l. Pričetek tečaja bo v soboto ob 8. uri zjutraj. Udeležbo je prijaviti s točnim naslovom najkasneje do 11. aprila t. l. pri Združenju obrtnikov v Gorenji vasi, kjer dobijo zainteresirani tudi pojasnila in navodila, kaj morajo prinesiti s seboj za praktično vežbanje.

Borze

3. aprila

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinski čedi nespremenjeno (13.80), prav tako angleški funti (specialni tečaj 238, svobodni tečaj 258). Grški boni so se nekoliko okrepili in so se trgovali v Zagrebu po 31.50, v Beogradu pa celo po 33. Na zagrebškem efektne tržišču se je vojna škoda pri mlačni tendenci trgovala po 465.50 — 466 (v Beogradu po 466.25 — 466.50). Promet je bil še v 6% begluških obveznicah po 90.50 (v Beogradu po 90.25) in v 6% dalm. agrarnih obveznicah po 89 — 90 (v Beogradu po 89.50).

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2347 — 2385, Berlin 1778.62 — 1796.38, Bruselj 743.75 — 755.75, Curih 995—1005, London 207.06 — 210.25, New York 4406 — 4466.12, Pariz 116.90 — 119.20, Trst 232.75 — 235.85. Curih, Beograd 10, Pariz 11.79, London 20.84, New York 445, Bruselj 74.9250, Milan 23.41, Amsterdam 236.35, Berlin 178.50, Stockholm 107.40 Oslo 104.70, København 93.05, Sofia 5.40, Varšava 83.75, Budimpešta 87.25, Atene 3.90, Bukarešta 3.37.

EFFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 465.50 — 466, 4% agrarne 61 — 61.50, 4% severne agrarne 61 den., 6% begluške 90 — 91, 6% dalm. agrarne 89.25 — 89.50, 7% stabiliz. 98 den., 7% invest. 99 — 102, 7% Blair 93 — 93.50, 8% Blair 99.50 den.; delnice: Trboveljska 194 — 200, Gutmann 35 — 60, Sečera Osijek 85 den. Beograd. Vojna škoda 466 — 467 (466.25 — 466.50), 4% agrarne 62 den., 4% severne agrarne 62 — 63, 6% begluške 90.25 — 90.75 (90.25), 6% dalm. agrarne 89.50 — 89.75 — (89.50), 7% Seligman 101.50 den. (101.25 — 101.50), 7% Blair 93 den., 8% Blair 100.50 — 102, Narodna banka 7600 den., PAB eks kupon 218 — 220 (223).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 3. aprila. Začetni tečaji: pšenica: za maj 67, za julij 67, za sept. 67.875; koruza: za maj 67.

+ Winnipeg, 3. aprila. Začetni tečaji: pšenica: za maj 60, za julij 60.375, za okt. 61.50.

+ Novošadska blagovna borza (31. t. m.). Tendence neizpre. Pšenica: baška, slavonska in banatska 153 — 155 sremska 152 — 154. Rž: baška 142.50 — 145. Ječmen: baški in sremski 64.65 kg 160 — 162.50 jari 63 kg 180 — 185. Oves: baški sremski in slavonski 157.50 — 160. Kuruza: baška pariteta Indija in Vrac 96 — 97. Moka: baška in banatska »Oge« 200 — 210. »S« 180 — 190; »7« 150 — 160; »8« 110 — 112.50. Fižol: baški in sremski bej brez vrev 282.50 — 285. Otrba: baški, sremski in banatski 100 — 108.

+ Budimpeštanska terminska borza (3. t. m.). Tendence slaba. Kofuza: za maj 16.77 — 16.78, za julij 17.06 — 17.08.

Naše gledališče

DRAMA

Torek, 4.: Zaprt. (Kraljeva proslava v operi).

Sreda, 5.: Prevara Red Cetrtak.

6., 7. in 8.: Zaprt.

Emil Kraljeva proslava 25letnega umetniškega delovanja bo drevi ob 20. na odru opernega gledališča. Velike so Kraljeve zasluge za razvoj in sloves naše drame in potrebno je, da se te zasluge tudi poudarijo. To bo mogoče drevi, ko bo proslavil svojo 25letnico v Tolstega drami »Zivi mrtvec«, kjer igra veliko in znamenito vlogo Fedje. Vstopnice so v prodaji pri dnevnih blagajni v operi, kakor tudi v večerni blagajni pred začetkom slavnostne predstave. Ponovno opozarjamo, da bo slavnostna predstava izjemoma v opernem gledališču.

OPERA

Torek, 4.: Zivi mrtvec Proslava 25-letni- ce umetniškega delovanja Emila Kralje.

Sreda, 5.: Stitje grobljani. Red Sreda. 6., 7. in 8.: Zaprt.

Najprikladnejše darilo

za Veliko noč je kvalitetno blago!

Meinl kava
Meinl likerji
Meinl čokolada in bonboni

v okusni opremi

Specijalni izdelki:

Čokoladna jajca
Čokoladne košarice
Čokoladni zvonovi
Čokoladni zajci

v vseh podružnicah

Julio Meinl

Wolff-Ferartjeva opera »Stitje grobljan- le« imela v soboto zopet izreden uspeh. Posamezne vloge so sijajno zasedene in kreiranje. Prva repriza v premierski zasedbi bo v sredo, dne 5. t. m. za red Sreda.

Opereta »V« za šalo« se bo vprizorila prvič na našem odru na velikončno nedeljo zvečer. Ta opereta je imela svojo krstno predstavo pred nedavnim časom v Mariboru ter doživela tam velik uspeh. Večer za večerom je polnila mariborsko gledališče. Izredno zabavna in prikupna po svoji vsebini kakor tudi po melodijah. Vsebinsko je napisal Gorinšek Danilo, uglašbil je delo kapelnik Jiranek. Delo sta nastudirala kapelnik Zebre in avtor Gorinšek.

RADIO

Sreda, 5. aprila

Ljubljana. 12: Kozaki pojo (plošče). — 12.45: Poročila. — 13. Napovedi. — 13.20: Solistične točke (plošče). — 14: Napovedi. — 18: Mladinska ura: Iz glasbene zgodovine (dr. A. Dolinar). — 18.40: Naša narodna obramba na prelomu avasetletja (prof. E. Bojc). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Uvod v prenos. — 20: Prenos iz ljubljanskega opernega gledališča. V odmorih: Glasbeno predavanje (g. V. Ukmar) ter napovedi in poročila.

Beograd. 17.20: Orkester in plošče. — 20: Humor, petje, plošče. — 22.15: Petje. — Zagreb. 20: Prenos opere iz Ljubljane. — Praga. 20: Pester glasbeni program. — Varšava. 19: Orkester, harfa. — 21: Chopinova glasba. — 21.45: Orgle. — Sofia. 18: Lahka glasba. — 19.15: Zborovsko petje. — 19.45: Orkestralni koncert. — 20.55: Mešan glasbeni program. — Dunaj. 12: Koncertna ura. — 16: Mali orkester. — 20.10: Zabaven večer. — 22.30: Dunajska glasba. — Berlin. 19: Pesmi in godba za ples. — 20.10: Operetne melodije. — 21: Pokrajinski večer. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — München. 19: Koncert malega orkestra in solistov. — 20.10: Vesela ura. — 21: Pester spored. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — 24: Nočni koncert. — Pariz. 19.30: Orkestralni koncert. — 20.30: Plošče. — 21: Straussova opereta »Poslednji valček«. — 23.15: Zvočne slike iz Amerike. — Rim. 17.15: Klavirske skladbe. — 19.35: Plošče. — 21: Zvočna igra »Vihar«. — 22.30: Skladbe za čelo. — 23.15: Ples.

ZAHVALA

Vsem, ki so nam ob smrti predragega brata, svaka in bratrance, gospoda

EDVINA ROZMANA

UPRAVITELJA PENZ. FONDA ADV. KOMORE

Izrazili sožalje in poklonili cvetja, se prisrčno zahvaljujemo. Globoko zahvalo smo dolžni predvsem gg. zastopnikom adv. komore za njihovo izredno naklonjenost, gg. zdravnikom, ki so skušali pokojnemu z vso svojo zdravniško vedo ohraniti življenje, prav tako požitnovalnemu strelniškemu osebju, nadalje vsem pevcem za ganljive žalostinke ter vsem, ki so ga spremenili na njegovi zadnji poti.

V LJUBLJANI, dne 3. aprila 1939.

ŽALUJOČI

Naznanjamo vsem, ki so ga poznali, da je danes ob 10. uri umrl gospod

ANTON KRAPŠ

KAVARNAR V POKOJU

in se spravljen z Bogom, preseli v boljše življenje. Pogreb blagopokojnega bo v torek, dne 4. aprila 1939, ob 4. uri popoldne izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša za blagopokojnim se bo brala v sredo, dne 5. aprila 1939, ob pol 7. uri zjutraj v farni cerkvi sv. Frančiška.

LJUBLJANA, dne 2. aprila 1939.

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

ŽALUJOČI OSTALI

Angleško-francosko prijateljstvo

Poveljnik angleškega brodnjaka v Sredozemlju, sir Dudley Pound je obiskal te dni Villefranche-sur-mer, kjer mu je oddelek francoskih alpincev izkazal vojaške časti

Štirinajst prezidentov republike Francije

od februarja 1871 do maja 1939

Tretja republika Francije je imela doslej štirinajst predsednikov, ki so bili po vrsti: Thiers od 17. februarja 1871. do 30. aprila 1871., ki se je imenoval po razpadu cesarstva prav za prav »vodja izvršne oblasti«, maršal Mac-Machon od 24. maja 1873. do 30. januarja 1879., Jules Grevy od 30. januarja 1879. do 2. decembra 1887., Sadi Carnot od 3. decembra 1887. do 25. junija 1894., Casimir Perier od 27. junija 1894. do 15. januarja 1895., Félix Faure od 17. januarja 1895. do 16. februarja 1899., Emile Loubet od 18. februarja 1899. do 17. februarja 1906., Armand Fallières od 18. februarja 1906. do 17. februarja 1913., Raymond Poincaré od 18. februarja 1913. do 17. februarja 1920.,

Paul Deschanel od 18. februarja do 20. septembra 1920., Alexandre Millerand od 23. septembra 1920. do 12. junija 1924., Gaston Doumergue od 13. junija 1924. do 12. junija 1931., Paul Doumer od 13. junija 1931. do 6. maja 1932., Albert Lebrun od 10. maja 1932. do 9. maja 1939.

V zvezi s tem je zanimivo ugotoviti, da ni zmed štirinajstih predsednikov niti polovica načelovalca državi predpisano uradno dobo. Samo šest je vzdržalo toliko časa. Izmed ostalih so trije na svojem mestu umrli, dva med temi sta bila umorjena, in sicer Carnot dne 25. junija 1894. v Lyonu in Paul Doumer 6. maja 1932. Ostalih pet je odstopilo, in sicer nekateri po zelo kratkem času. Perier je odstopil po šestih mesecih, Deschanel po sedmih mesecih. Politično sta bila važna samo dva odstopa, in sicer pred vsem odstop maršala Mac-Mahona, ki ga je izsilil Gambetta in ki je onemogočil obnovo francoske monarhije. Drugi primer je primer Aleksandra Milleranda, ker so volitve l. 1924. ustavile večino, ki ni hotela trpeti njegove avtoritarne politike.

Mož, ki krade naočnike

Ze leto dni zbujajo med monakovskimi ženskami strah neki možakar, ki napada v temnih ulicah ženske z naočniki. Jih jemlje z nosa in izginja. Hujšega sicer ni, še nikoli ni kako drugače napadel svojih žrtev, zanimajo ga samo naočniki mladih žensk. Policija si ne more misliti, kakšno posebno korist ima od tega, a ga tudi zaman išče, čeprav ga njegove žrtve precej točno opisujejo. Po njihovih izjavah gre za osebo med 40. in 50. letom.

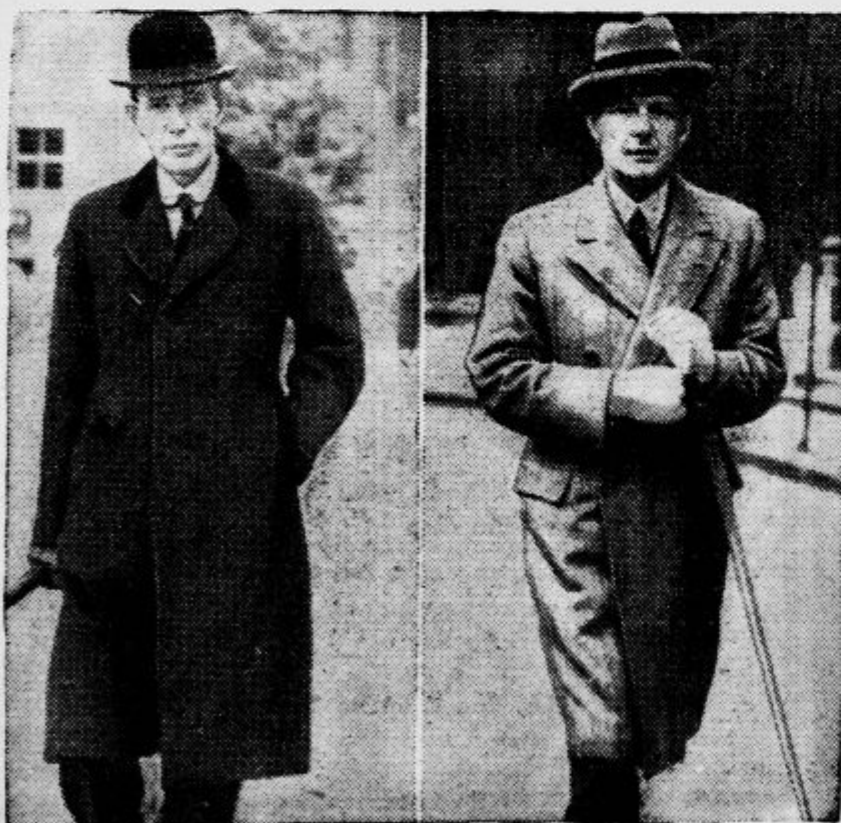
Eksplodizije v Woolwichu

V vojaški akademiji v Woolwichu je v velikem skladišču za zdravila ponoči nastal silen ogenj, od katerega je bilo nebo na vzhodni strani Londona popolnoma rdeče. Med požarom je nastalo dvesto hudih razpok, ki so jih povzročile po vsej priliki posode s kisikom.

Prebivalci Woolwicha, Plumsteda in Canningtowna so le za silo oblečeni zbežali iz hiš, ker so mislili, da so nastale eksplozije v woolwichskem arzenalu. V arzenalu, v katerem so nakopičene ogromne množine razstreliv in je v neposredni bližini vojaške akademije, so vojaške oblasti poslale 4000 mož, da so zaprli dostop do skladišč in pomagali pospravljati.

Velikemu številu gasilcev je po dolgem naporu uspelo, da so požar omejili na njegovo ognjišče. Eksplozije so poškodovale strehe in stene vojaške akademije. Policija vneta raziskuje vzroke požara, ker domnevajo, da gre za atentat irskih republikancev.

Angleško jamstvo za poljske meje

Angleški minister lord Halifax (na levi) in poljski poslanik v Londonu Edward Racynski (na desni)

Dvoboj na dnu morja

Pred rumunskim pristaniščem Konstanca se je potopil neki parnik. Dva potapljača sta istočasno stopila v kajuto, v kateri je bila skrinjica z zlatom. Ker bi tistemu, ki bi jo prvi našel, pripadla znatna nagradina, sta se oba moža spopadla ter se začela obdelavati s svojimi sekirama. Eden izmed obeh potapljačev je drugemu razbil čelado, tako da je moral ta hitro signalizirati, naj ga potegnejo kvišku. Pozneje sta oba moža sklenila, da si bosta dobiček delila...

Človeška dinamitna bomba

Z vso previdnostjo skuša kansaska policija dobiti »človeško dinamitno bomb« v svoje roke. Neki 28-letni John Thornberg se je pojavil v neki banki v Kansas Cityju in je z grožnjo, da požene vse skupaj v zrak, uropal 4800 dolarjev. Pod plaščem je nosil dva velika zavitka dinamita, ki sta bila z žico zvezana z baterijo v njegovem žepu. V drugem žepu je imel sprožilno pripravo.

Razbojnik je s svojim nevarnim bremenom mirno ušel, nihče ni tvegala, da bi se mu uprl. Ugotovili so le to, da se je obrnil proti Nebraski. Policija je po radiu opozorila javnost na nevarnega zločinca in izjavila, da bi bil enostaven samomor, če bi ga hotel kdo premagati brez strelnega orožja, ki nosi daleč.

Največja cementna peč

V tovarni portlandskega cementa v Opoljah bodo letos zgradili največjo cementno peč na svetu. Dolga bo 120 m, nje premer bo 4 m in bo tako imela prostora za 5000 ton cementa. Po vgraditvi te velikanke se bo zmogljivost zgornjeleske cementne industrije znatno dvignila.

Poljski obisk v Londonu

Polkovnik Beck, poljski zunanji minister, je danes gost angleške vlade v Londonu

Sovražniki so se dvignili v zrak...

Usodna utvara spomladi 1917. v Mezopotamiji — Kaj se lahko primeri v Orientu — Ozadje železniške nesreče pri Salt Lake Cityju

Dne 11. aprila 1917. je dal poveljnik čet v Mezopotamiji, ki so bile s Turki zaplete v bitko, v dnevno poročilo dodati pripombo: »Vojne operacije so se začelo prekinile, ker so bile zavoljo fante morganepriporočljive.« Za to pripombo se skriva eno najbolj čudnih naključij, kar se jih je kdaj dogodilo med kakšno bitko.

Po streljanju, ki je trajalo nekoliko ur, so se začele turške čete umikati. Angleški poveljnik je naročil svojim četam, naj jim sledijo in čete so šle res za sovražnikom, ki je bil viden v daljavi kakšnega kilometra. Toda ogorčeno streljanje ni imelo za čudo nobenega učinka na turške vrste. Videti je bilo, da stoji neomajno. Angleški poveljnik je zapovedal napad. Briti so šli naprej, Turki so se umikali, ne da bi odgovarjali na njih strele. Čez pol ure je bila razdalja med obema nasprotnikoma še vedno nespremenjena. Nenadno so angleški vojniki opazili, da so se nasprotniki dvignili v zrak in se postavili z vso pokrajino vred na glavo. Šele sedaj so zvedeli, da so postali žrtve zračnega zrcaljenja in da nima nobenega smisla nadaljevati borbo a fante morganepriporočljive.

bili med tem umaknili popolnoma drugam... Zelo številni so primeri, da postanejo potovalci v puščavi žrtve fante morganepriporočljive. Mnoge arabske pripovedke se bavijo z gradovi, palmami in vodnjaki, ki jih dvigajo »džini«, zli duhovi, pred oči onemoglih puščavskih potnikov in ki se potem spremenijo v nič, če jim ljudje gredo bližje. Staro arabesko pravilo veli, da ne smeš konja ali velbloda nikoli prisiliti, naj gre proti oazi na obzorju, kajti živali baje zelo dobro razločujejo med resnico in utvaro. V resnici živali fante morganepriporočljive.

Pojav zračnega zrcaljenja ni doma samo v Arabiji ali Sahari, temveč opazujejo tam ta pojav le najčesteje. Zračne slike nastanejo lahko v zraku povsod, kjer se svetlobni žarki lomijo, krivijo in zrcalijo v zračnih plasteh različne gostote. Pogoj je le ta, da je meja med plastmi precej ostru. To se dogaja zlasti v puščavskih ozemljih, pa tudi na razmeroma plitkih vodnih ploskvah, kjer se nižja zračna plast močno segreje, med tem ko plava nad njo hladnejša in gostejša plast. Slike se nikakor ne kažejo vedno kot zrcaljenje. Včasih je videti poedine predmete samo nadnaravno povečane in bližje, včasih pa se tudi zmanjšajo in postavijo na glavo, pod nekimi okoliščinami je videti tudi več pokončnih in narobe obrnjenih podob istega predmeta.

Če potovalec ve, da je v ozemlju, kjer se lahko kažejo fante morganepriporočljive, se mu je razmeroma le malo bati. Drugače pa lahko pride do usodnih presenečenj. Tako se je l. 1937. pri Salt Lake Cityju zgodila velika železniška nesreča zato, ker je strojevodja, ki na tej progi ni bil doma, nenadno zavrl, ko se mu je zazdelo, da zakriva Slano jezero progo kakšnih sto metrov pred lokomotivo. Preden je ostale osebe moža opozorilo, da je jezero še najmanj 5 kilometrov daleč, je treščil že neki tovorni vlak v osebni vlak, ki se je bil ustavil. Bilo je pet mrtvih in mnogo ranjenih.

Tudi na morju se dogajajo zračna zrcaljenja, posebno v tropskih krajih. Neizkušene častnike zavajajo pogostoma do čudnih manevrov, če se jim sredi proge prikaže n. pr. nenadno kakšna čer ali druga ladja. Prave nevarnosti takšna zrcaljenja ne pomenijo, vendar je zanimivo, da je l. 1936. britski parnik »Eureka« pri Bahrejskih otokih v Perzijskem zalivu zavozil na neko čer in se potopil, ker je krmar menil, da je ta čer samo zračna podoba. Tudi pri tej nesreči je izgubilo življenje več ljudi, posredno je bila spet fata morganepriporočljive.

Zdaj velja biti pripravljen.

Širom Anglije opozarjajo napisi na resnost današnjega položaja in na pripravljenost, ki jo doba terja od vsakogar izmed nas

Razboriti sinko

Nenavadna tožba za odškodnino v Ameriki

Sodišče v St. Josephu v državi Missouri se bavi s precej neobičajno tožbo. Dr. Charles Humbert je v časopisu Ameriške znanstvene družbe objavil članek o največjem možu na svetu, mlademu Robertu Pershingu Wadlowu, in je pri tem trdil, da je velikani glede duševnosti zaostal ter ne popolnoma normalen. To je velikanovega očeta tako ujezilo, da je zdravnika tožil.

Oče Harold Wadlow trdi, da je izmed njegovih šestih otrok baš Robert najrazboritejši. Sklicuje se na vse prijatelje in

znance, župnike in učitelje, ki so Roberta učili, in ker gre za pristno ameriško tožbo, zahteva za žaličev tudi visoko odškodnino — nič manj nego 150.000 dolarjev. Tako naj bi plačali bolečine, ki jih je tisti članek povzročil očetu. Toda to še ni vse. Odškodnino 150.000 dolarjev naj bi plačal časopis, ki je objavil članek, kar se tiče dr. Humberta, pa bi moral plačati še 100.000 dolarjev. Tako se obeta do gotra na pravda, ki bo polna znanstveno zanimivih podrobnosti in ki zanima zato tudi znanstveni svet.

Ljudje, ki čakajo svoje sreče

Zrebanje za najdišča diamantov

V najbogatejšem diamantnem ozemlju sveta, okrog Kimberleya v Južni Afriki, so pri Gougingu odkrili novo veliko diamantno ležišče.

Približno tisoč iskalcev diamantov se je zato z ženami in otroki zbralo v Gougingu, kjer so si izžrebali svoje »claime«, zemljišča, na katerih ima vsak zase pravico iskati dragocene kamne. Romantike starih dni, ko je takšen dogodek povzročil divjo dirko čez drn in strn, ni več. Kandidati se danes

ne postavljajo več v dolgo vrsto in ne pričnejo po signalnem strehu svoje dirke za najboljši »claim«, temveč žreb odloča o vrstnem redu. Kopalci pa čakajo seveda navzlic temu z mrzličnim nemirnom na izklicanje svojih imen, kajti ti, ki jih izžrebajo prve, si lahko izberejo prostor, ki se jim vidi najboljši.

Med prvimi desetimi je bila tokrat stara kopalca diamantov, ga. Whitefieldova, ki se je že leta udeleževala vsakega žrebanja, ne da bi ji bila sreča doslej mila. Sedaj je propričana, da ji bo novi claim, ki si ga je ogradila v bližini reke, prinesel že dolgo pričakovano srečo. Oddali so 743 claimov in 743 mož z ženami in otroki čaka sedaj na svojo veliko srečo.

Skrivnostna smrt na ladji

Pred nekoliko dnevi se je zgodil na angleškem prekomorniku »English Florys Ford« skrivnosten dogodek. Ko je parnik plul mimo rta Matapana, je nenadna smrt pobrala kapitana Pricea. Poveljniški most se je vdrl. Poveljstvo je nato prevzel drugi častnik. Ko je parnik priplul v Dardanele, je obvestil turško policijo o kapitanovi smrti. V Carigradu pa policija pri obisku na parniku ni našla kapitanovega trupla. Drugi častnik je izjavil, da ga je dal potopiti v morje, ker se je naglo razkrajalo. Ker ta izjava turških oblasti ni

Nesreča v podzemski železnici

V četrtku se je primerila na njujorški podzemski železnici blizu postajališča Astoria huda nesreča. Trčila sta dva voza. Pri tem je bilo sto oseb ranjenih, večinoma od steklenih drobec. Deset hudo ranjenih potnikov so morali poslati v bolnišnico.

Francosko-rumunska trgovinska pogodba

Rumunski poslanik v Parizu Tatarescu (na levi) in francoski zunanji minister Bonnet (desno) sta te dni v Parizu podpisala novo trgovinsko pogodbo med obema državama

Najlepše uho na svetu

V Parizu so imeli svojevrstno lepoto tekmo. Izbrati so hoteli žensko, ki ima najlepša ušesa na svetu. Zirja, ki so jo sestavljali slikarji in kiperji, naj bi odločila o tem vprašanju. Naloga ni bila lahka, kajti oceniti je bilo treba nič manj nego 943 tekmovalk. Prvo nagrado je odnesla na zadnje mlada bretonska kmetica. Razen priznanja so ji dali uhane iz zelo dragocenih biserov, ki si jih sme sedaj obesiti na svoja »najlepša ušesa na svetu«.

„Vlasti zdar“ na Češkem

Predsednik odbora češke stranke narodnega edinstva sporoča javnosti, da se glasovi očiščeni češki pozdrav »Vlasti zdar!« (Zdravo, domovina). Pri tem pozdravu je treba tudi dvigniti desno roko...

130-letnica Gogoljevega rojstva

Povodoma 130. obletnice rojstva ruskega pisatelja Nikolaja Gogolja je svet ljudskih komisarjev imenoval veliki državni zavod v Nježnu za »Gogoljev institut«.

Weidmann obsojen na smrt

Sodišče v Versaillesu je obsodilo množestvenega morilca Weidmanna na smrt. Enaka sodba je zadela tudi Weidmannovega tovariša Milliona, dočim je bil njun pajdaš Blanc obsojen na dvesta mesecev ječe.

A N E K D O T A

Liszt je prenočeval nekoč v majhni podeželski gostilni. Ko mu je gostilničar predložil tujsko knjigo, se je spomnil stare šale in se je vpisal kot »akordni delavec«. Gostilničar je začuden pogledal elegantno oblečenega moža. »Pokažite mi svoje prste,« je dejal na zadnje. Liszt mu je z nasmehom ustregel. Gostilničar se je ujezil in zaropotal: »S takšnimi rokami vendar ne boste trčili, da delate v akordu!« — »Seveda delam,« je odgovoril Liszt, »samo napaka ste me razumeli. Delam ne v akordu, temveč v akordih!«

»Nu, če je tako,« je razumel gostilničar, »čemu ne napišete preprosto: uglaševalec klavirjev?«

VS AK DAN ENA

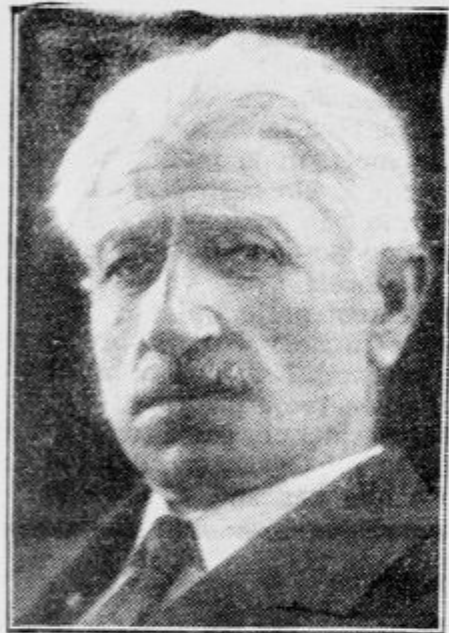
»Veš, tukajle sem skrli svojo steklenico z žganjem...«

(»Hovey«)

Kulturni pregled

Bolgarski slikar Francaliski

K medsebojnemu spoznavanju dveh dežel in narodov sodi prav gotovo kulturno zblizanje, v katerem je umetnost nemalo pomembna. Pri umetnostnih razstavah bi mogli ugotoviti dve vlogi, ki jih prinašajo take razstave. Prva je v tem, da lahko v slikah spoznamo resnično pokrajino v vsej njeni značilnosti, saj jo je slikal domači umetnik, druga pa v tem, da utegnemo vzporedno s tem spoznati tudi umetnostno višino naroda in stremjenja, ki vladajo in se pojavljajo v umetnosti. Obe vlogi nastopata navadno vzporedno, samo da je včasih opaznejša ena, drugič pa druga tendenca.

Tako imamo pri sedanjih razstavi P. Francaliskega v Jakopičevem paviljonu vtis, da je glavni namen te razstave seznaniti občinstvo z bolgarsko pokrajino, ljubitelje hribov pa s planinami in hribi v Bolgariji; samo posredno nas tudi seznanja s pravim obrazom bolgarske umetnosti. Zato so pač izbrali slikarja, ki podrobno in natančno, v objektivnih, resničnih barvah opisuje te pokrajine brez vseh drugih namenov in teženj. Snov je navadno samo pomagalo k izražanju tendenc, ki prevladujejo v slikah. Francaliskemu je edina želja in ukaz, upodobiti resnično pokrajino, ne pa v nji poskušati nove probleme in ž njo izražati nova gesla.

Pri tem se slikar poslužuje akvarelne tehnike, da more bolj mehko in v lepših barvnih prelivih pokazati pokrajino. Akvarelna tehnika je v bolgarski umetnosti močno upoštevana in je dosegla visoko kvaliteto stopnjo. Pri nas se uporablja bolj ali manj samo za skiciranje in za ohranjanje bežnih vtisov, samostojno se z njo peča le nekaj naših umetnikov. Pri Bolgariji pa moremo opaziti velike simpatije do akvarela, ki ga smatrajo za popolnoma samostojno umetnostno izrazno sredstvo. V njem je mogoče ustvariti prava barvna nastrojenja z lepimi, mehki preliv, ter tako dati pokrajini nekaj poetičnega, ličnega čustvenega. Seveda so tudi v tej tehniki možni razni načini, vsi

pa imajo izraz nečesa enkratnega, kratkotrajnega, gotovo zaradi tehnike, ki sili k naglici in ne dopušča dolgotrajne obdelave. Ta tehnika se gotovo pilega razpoloženskim umetnikom, ki lahko zajamejo v nji mnogo lastnega izživljanja. Prilega se pa tudi onim, ki hočejo verno in resnično podati naravo, ne da bi pridajali kaj osebnega čustvovanja; lahko v nekoliko bolj suhi izdelavi sledijo predlogi, ni pa se jim treba spuščati v opisovanje podrobnosti, zato lahko napravijo res realistične podobe brez olepšavanja in z opuščanjem vseh naturalističnih detajlov. Med zastopnike take strogo realistične smeri smemo šteti Francaliskega.

Francaliski je izključno krajinar. To pot nam je prikazal ponajveč zimске motive z bolgarskih planin Rila, Vitoša, Pirin, poleg tega pa s slike kmečkih vasi. Prav v zimskih motivih lahko pokaže svoje znanje, kajti zima sama ne nudi velikega barvnega razkošja in je zaradi tega treba toliko več barvnega občutja za odtenke iz tudi toliko več slikarskega znanja. Naš slikar se skuša izogniti monotoni tako, da podaja predmet v močni kontrastni barvi (Bor). Pa tudi v sami beli snežini najde dovolj barvnih odtenkov (Zima, Valjavica-Pirin, Iz Rile). Planina v jeseni in zimi ga tudi zanima, prelivanje čudovitih jesenskih barv najde menda največ odmeva prav v akvarelu, in v teh podobah lahko vidimo stanje bolgarskega akvarela, ki se lahko ponaša s prefinjeno kulturo (Sevdice-Rila, Vitoša, Ljulin planina). Poleg planin pa nam je slikar predstavil tudi podobe bolgarske vasi, obstoječe iz preprosto in enostavno zgrajenih barv. Ta skoro folklorna poteza v njegovih delih nas seznaja s prebivališči ljudi, ki v teh krajih prebivajo (Vas Samokov, Ciganski okraj).

Svoje motive izbira Francaliski skrbno. Nudi nam res lepe poglede v pokrajino, izreže iz narave, točno posnete, brez kompozicionalnega privedanja pa tudi brez svobodnega odzemanja. Krajina mu je podlaga in edina zakonitost, zato imamo bolj ali manj vtis barvne reprodukcije. Barve pa niso kričeče, temveč umirjene in uravnovešene v medsebojnem mehkim prelivanju.

Francaliskega smemo označiti kot zmernega realista, saj ne kaže velikih stremljenj in gesel: solidno zna, to je podlaga njegovemu delu. Glede bolgarske umetnosti nam posredno govori samo o visokem stanju bolgarskega akvarela. O ostalih sodobnih strujah pa na tej razstavi ne moremo nič opaziti in tega pri njem tudi ne smemo pričakovati. Francaliski nam je prinesel samo bolgarske pokrajine in bolgarske planine, da jih lahko v barvi resnično občudujemo. Važnejše je torej njegovo drugo poslanstvo, da bi namreč mogel z medsebojnim spoznavanjem dežel ustvariti sodelovanje in tesno vez med obema narodoma.

Tudi druge slikarske razstave nam pomagajo spoznavati dežele; Francaliskega razstava pa izpolnjuje svoj namen popolnoma. Občinstvo bi prav zaradi tega važnega poslanstva moralo obiskovati razstavo v mnogo večjem številu. F. K. Kos

Likovne razstave

u Mariboru

Pred dnevi je razstavljal v beli dvorani Sokolskega doma učitelj Zlatko Zeti. Bila je to njegova prva razstava, na kateri se je predstavil občinstvu s tridesetimi deli. Nekaj razstavljenih pokrajin so bile deželne pozornosti občinstva, ker izražajo veliko ljubezen in svojstven odnos do slikarskega ustvarjanja tega slikarja samouka. V tehniki je izrazil realističen in pod neposrednim vplivom akadem. slikarja prof. Cotiča. Odlikujejo ga mehki lični barvni odnosi do upodabljanega predmeta. S temi nastrojenji, ki jih kaže sedaj, se bo prebil do še lepših uspehov in tehnične dovršenosti. V gvašu in v olju je dosegel v zadnjem letu lep napredek.

Sedaj razstavlja v gradu tržaška umetnika A. Černigoj in U. Cara nekaj svojih del, ki sta jih razstavila že v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani. Razstavljen dela so napravila na občinstvo najgloblji vtis. Zlasti izvirnost, globinska intuicija in mehko lično občutje forme in linije kiparskih del U. Caraja vzbujajo splošno občudovanje gledalcev.

Njegovo globoko delo »Moška glava«, prekaša vse kar smo do sedaj videli. Klasični, helenistični vplivi, združeni z verzizmom italijanske toskanske šole se po sili izraza, lepote in čistosti forme izražajo v delih »Marina«, »Mladenč s čepico«, in »Kopalka«.

Tudi Černigojeva dela ugaňajo. Posebno tista, kjer se izraža umetnik kot slikar-kolorist in kjer je nadrejen dekorativnim grafičnim vplivom. Razstavil je nekaj del iz zadnjih dni, ki jih je naslikal v Mariboru. Iz vsega se jasno razbere njegova izrazito lična, za barvne odnose globoko občutljiva slikarska osebnost. Še enkrat imamo priliko se prepričati, da je slikarstvo neopresionizma nerazdružljivo vezano na subjektivno doživljanje in doumevanje prirode in njenih svetlobnih estetskih odnosov.

Razstava je po kvaliteti razstavljenih del vredna vse pozornosti mariborskega kulturnega občinstva. L. B.

Zapiski

B. Šara o hrvatskem vprišajanju. Zagrebška založba Binoza je ustanovila novo popularno knjižnico, v kateri bodo kot cenene brošure izhajali krajši aktualni spisi. Imenuje se »Ličnosti i problemi«. Prvkar je izšel prvi zvezek in prinesel spis mladega pisatelja Rikarda Simeona »Hrvatsko pitanje i politička situacija travnja 1939«. Ob najvažnejšem trenutku, do katerega je dozorilo vprašanje, razpravlja pisec o geografskem in političnem položaju Hrvatske, o okviru boja za svobodno Hrvatsko: slovanstvu in demokraciji, o nevarnostih, ki prete, o hrvatski borbi in češko-slovaški izkušnji, o mejah Jugoslavije in odnosu do inozemstva. Pišeča razglabljanja so zelo zanimiva in v glavnem stvarna, saj zadostno upoštevajo današnji položaj in interes državne skupnosti in odpornosti.

Jugošlaviya v francoskem književnem tedniku, »Les Nouvelles Littéraires« z dne 1. aprila objavljajo popotne vtise Louisa Roubauda »Frontière«. Pisec pripoveduje

S P O R T

Razpis

tekmovalna v veslalomu s Savinjskega sedla na Okrešelj

Smučarski klub Celje razpisuje tekmo v veslalomu na velikonočni ponedeljek dne 10. aprila t. l. v Savinjskih planh. Tekmovanje bo na okoli 3500 m dolgi progi iz Savinjskega sedla na Okrešelj. Na velikonočno nedeljo bo proga markirana in odprta za trening.

Start bo ob 10. Pravico starta imajo vsi verificirani tekmovalci JZSS. Tekmuje se po pravilih JZSS. Prijavnine ni. Prijave za tekmo naj se pošljejo najpozneje do 8. aprila t. l. na naslov Ervina Gračnerja, Celje, tvrdka G. Stiger. Zbranje startnih števil bo na velikonočno nedeljo dne 9. aprila t. l. ob 20. v Frischaufovem domu. Prvoplasirani tekmovalci prejmejo praktična darila in častne diplome. Prvi trije tekmovalci Smučarskega kluba Celje se nagradijo posebej. Objava rezultatov in razdelitev daril bo na dan tekme opoldne v Frischaufovem domu.

Frischaufov dom je odprt in oskrbovan od 8. do 16. aprila t. l. Morebitno odpooved tekme bomo objavili dva dni prej na tem mestu.

Razpis

medklubskega otvoritvenega atletskega mitinga za seniore in omladinco, ki ga priredi SK Železnikar v Mariboru dne 23. aprila t. l. ob 9.30 na svojem stadionu ob Tržaški cesti z naslednjim sporedom:

100 m predtek, tek 1500 m, skok v višino, met kopja, 100 m finale, 3000 m, skok v daljino, met krogla, 400 m predtek, met diska, 400 m finale in skok s palico. Tekmovanje se vrši na tekalšču, ki je dolgo 428 m, ima dva nedvignjena zavoja ter je posuto z ugaski. Pravico nastopa imajo le verificirani atleti klubov, ki so včlanjeni v JAS.

Pismene prijave je treba poslati na naslov: Jenko Jože, Maribor, stadion SK Železnikar, najpozneje do 16. aprila t. l. opoldne. Prijavnine in nagrad ni. Prijave, ki bi prispele po 16. t. m., se ne bodo upštevale.

Tekmovanje se vrši po pravilih in pravilnikih JAS.

V nekaj vrstah

Se nekaj nogometa

Razen nogometnih dogodkov, o katerih smo obširno poročali v ponedeljski izdaji našega lista, je treba dodatno zabeležiti še nekatere izide iz inozemstva:

V Curihi je pred 17.000 gledalci švica v prvi tekmi za evropski pokal proti pričačovanju precej visoko zmagala nad Madžarsko s 3:1 (1:0). Madžarska nogometna reprezentanca je v zadnjem času doživela že nekaj značilnih porazov in vse kaže, da v tej enajstorici trenutno nekaj ni v redu. Tekmo je vodil italijanski sodnik Scorzoni. V Budimpešti so zaradi odsotnosti najboljših igralcev imeli samo eno prvenstveno tekmo, v kateri je Bocskay zmagal nad Salgotarjanom z 1:0.

Na Češkem in Moravskem se je nadaljevalo prvenstveno tekmovalje in so bili doseženi minulo nedeljo naslednji rezultati: Viktoria Žižkov : Kladno 3:1. Plzen : Slavija 1:1 (1). Sparta : Židenice 7:2. Pardubice : Šleska Ostrava 3:1. Nachod : Bata 2:0. Senzacija je neuspeh Slavije.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

zaradi katerega bo prišla komaj na četrto mesto v tabeli, medtem ko je Sparta krepko v vodstvu pred Pardubicami.

Amatersko državno prvenstvo v boksu

V Zagrebu so preteklo nedeljo odlično izvedli tekmovalne za amatersko prvenstvo Jugoslavije v boksu. Med tekmovalci so bili tudi nekateri zastopniki slovenskih klubov iz Maribora, Ljubljane in Trbovelj, vendar se sprico močne konkurence niso mogli preriniti v ospredje. Premočno zmago in večino prvih mest so zasedli atleti zagrebškega kluba Herkulesa, ki si je priporil 19 točk; tudi na naslednjih dveh mestih sta dva kluba iz Zagreba, in sicer Croatia in Macabi. Mariborski Pekarški je na četrtem, Slovan iz Ljubljane pa na osmem mestu. Najbolj se je med našimi ožjimi rojaki postavil Mariborčan Ipavec, ki je postal državni prvak v težki kategoriji, tretje mesto v skupni oceni pa je zasedel v srednji kategoriji Slovanov boksar Volčič iz Ljubljane.

Plavalne tekme v Beogradu

V beograjskem bazenu Krsmanović je bil v nedeljo plavalni dvboj med Vojvodino iz Petrovgrada in domačim Bobom. Tekmovanje je prineslo nekaj prav lepih rezultatov in je nazadnje Vojvodina zmagala s 34 proti 30 točkam. Med vsemi tekmovalci se je odražal znani plavalec Vojvodine Bala, ki je na »svoje« progi na 400 m prosto dosegel čas 5:15.7, ki spada med najboljše jugoslovenske na tej progi. Kakor kaže, smo v Bali res dobili novo odlično moč za to težko plavalno disciplino.

— »Jugoslovenska sportska revija« št. 5 je izšla. Tudi ta številka naše edine ilustrirane sportne revije iz Beograda vsebuje kopico zanimivega čtiva iz vseh sportnih panog, predvsem iz nogometa, pa tudi reportaže iz ostalih sportnih disciplin. Njena največja prednost je pestrost in pa bogata ilustracija, pri vsem tem pa so izdajatelji ceno revije celo znižali na din 3. Priporočamo!

Umri je po dolgi bolezni, previden s sv. zakramenti
gospod

Alojz Kliment

DVORNI SVETNIK IN FINANČNI RAVN. V POK.

obžalovan od svojcev in znancev.

Ohranimo ga v lepem spomnu.

Šoštanj, Ljubljana, dne 3. aprila 1939.

Dr. VOLBENK KLIMENT, sin in ostalo sorodstvo

Tragično je preminul dne 3. aprila ob pol 14. uri naš nadvse ljubljeni soprog, oče, sin, brat, stric in svak, gospod

ANTON KUCHAR

MESAR IN POSESTNIK V SLOVENJGRADCU

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 5. aprila ob 16. uri iz hiše žalosti na mestno pokopališče. Slovenj Gradec, Mislinje, dne 3. aprila 1939.

Žalujoči rodbini: KUCHAR in PREVOLNIK

Potrži neizmerne žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš naduse ljubljeni oče, stari oče, brat, stric, tast in svak, gospod

Ivan Šmalc

občinski odbornik, trgovec, klobučar in posestnik na Mirni na Dolenjskem

danes ob 5. uri zjutraj po kratki mukepolni bolezni v starosti 75 let, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo dopoldne ob 11. na Mirni na pokopališču sv. Helene.

MIRNA — LJUBLJANA — NOVO MESTO, dne 3. aprila 1939

IVANKA ŠMALC — trgovka v Ljubljani, MARIJA ŠMALC — trgovka na Mirni in ANGELA ŠMALC, hčere; IVAN ŠMALC — trgovec, Novo mesto, sin; IVA ŠMALC, roj. AGNITSCH, snaha: JANEZ, IKA, TONČEK, MARINKA, unuki.

L. WINDER:

Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

Malce tolažbe je bilo v tem, da je bil Ōdenburg le nekaj ur od Dunaja. Tej ugodnosti je nasprotovalo mnogo neugodnosti. Franc Ferdinand se je bal, da bo Ōdenburg nekoliko večji Enns, majhna, dolgočasna garnizija in vrhu tega še v deželi, ki mu je bil njen jezik neznan.

Da ga čaka v novi garniziji hud boj, ni niti slutil. Ōdenburg na Gradiščanskem je ležal tik ob avstrijski meji. Mesto je bilo večje in znatnejše od Ennsa, bilo je glavno mesto komitata istega imena, čigar prebivalstvo je sestajalo do polovice iz Nemcev, do polovice iz Madžarov. Franc Ferdinand je bil pripravljen na to, da bo življenje v novi garniziji pusto. Zatrjeval je, da se ga že ob imenu Ōdenburg polasča besnost.

Takoj po prihodu je opazil, da ni prišel v garnizijo Ōdenburg, ampak v garnizijo Sopron. Tako je bilo mestu po madžarsko ime. Častniki niso govorili o Ōdenburgu, marveč o Sopronu.

V garniziji so bili samo madžarski častniki. Moštvo je bilo nemško in madžarsko, a nemški vojski so bili prisiljeni, da so govorili po madžarsko. Na ulici si slišal oba jezika, v častniški kazini pa niti ene nemške besedice ne.

Franc Ferdinand je bil presenečen in ogorčen. Častnikom je bil takoj po prihodu priznal, da ni zmožen madžarščine; storil je bil še več in izjavil, da se misli jezika naučiti in upa, da se ga kmalu

nauči. Častniki so odgovarjali na njegova vprašanja po nemško, a že po nekaj stavkih so se vrnili k madžarščini. Niti besedice ni razumel. Prevedli so mu nekaj besed ter obmolknili, ko je izrekel željo, da bi nadaljeval razgovor po nemško.

Ni jim ugaljal. Oni mu niso ugaljali. Mržnja je bila že od prve ure vzajemna. Na obrazih častnikov je bral poziv: »Govori po naše! Na Ogrskem si, avstrijski nadvojvoda.« Še več je bral: »Postati hočeš ne le avstrijski cesar, ampak tudi ogrski kralj. Mi ne poznamo avstrijskega cesarja, poznamo samo ogrskega kralja. Bodoči ogrski kralj mora govoriti z nami v našem jeziku.« In še več je bral: »Ne maramo Avstrijo za kralja. Ko bi imeli mi kaj besede, bi smel biti samo Madžar ogrski kralj.«

Cez nekaj dni ni bil samo ogorčen, ampak prepluten. Ugibal je: »Zakaj mi niso povedali, da je Ogrska samostojna država, ki noče ničesar vedeti o Avstriji? Ogrska nam je sovražnejša od tujine. Tem častnikom ne pomeni avstroogrska monarhija nič, dinastija, nič, skupna vojska nič, oni ne poznajo in ne ljubijo ničesar drugega kakor svojo narodnost, svoje oholo madžarstvo. Kaj tega na Dunaju ne vedo?«

Bil je zmeden in neodločen. Spomnil se je, da je bil slišal o Ogrski čudne reči, ki jih je šele zdaj začel razumeti. Leta 1707. so ogrski stanovni poizkusili odstaviti habsburško dinastijo. O tem ponosnem poizkusu odtrganja, ki so ga imenovali upor Krucev, je bil dr. Klopp ogorčeno govoril pri zgodovinski uri. Dr. Klopp je bil z obžalovanjem razložil, da je cesar Leopold II. po smrti Jožefa II. priznal Madžarom, da bodi njih dežela svobodna kraljevina, ki ne bo podvržena nobeni drugi državi ali skupnosti in ki ji bodo vladali samo po njenih lastnih običajih in zakonih, ne pa tako kakor drugim pokrajinam. Hkratu je bil pa dr. Klopp opozoril na ogrsko »pragmatsko sankcijo«, po kateri naj bi bile habsburške dežele »ne-

deljivo in neločljivo« združene. Dr. Klopp je bil kratko omenil tudi ogrsko revolucijo dne 14. aprila leta 1849. Ta dan je bil Kossuth na deželnem zboru v Debreczinu proglasil habsburško hišo za odstavljeno. Profesor zgodovine je bil govoril tudi o nagodbi z Ogrsko, ki je raztrgala monarhijo na dve polovici: »na kraljestva in dežele, zastopane v državnem zboru« in na kraljevino Ogrsko. Dr. Klopp pa ni bil povedal, da je ta nagodba odprla Avstrijo in Ogrsko globok prepad. Tudi ni nikoli govoril o revoluciji naroda, ampak o revoluciji pešice norcev in zločincev, ki so končali svoje sramotno življenje na vešalih. Morda je bil povedal še kaj več, morda je predaval podrobnosti iz ogrske zgodovine, Franc Ferdinand tega ni vedel. Zdal so ga obhajali pomisleki o pravilnosti teh razlag, ki ni prej seveda nikoli dvomil o njih. V svoji zbežanosti se ni upal presojati, ali častniki neradi služijo cesarju in vsej habsburški hiši, ali gledajo po strani samo njega, novega polkovnika, ki ne zna izgovoriti niti enega madžarskega stavka. Toda, mar ni bilo eno prav tako hudo kakor drugo?

Franc Ferdinand je gledal zdaj na čas svojega službovanja v mestecu Ennsu kakor na prvo izboljšanih dni. Tam ni bil polkovnik, ki ga mora poslušati ves polk, ampak komaj dvajsetleten nadporočnik, najmlajši in najnedolžnejši nadporočnik v vsej armadi. Vkljub temu so mu izkazovali brezmerno vdanost in ljubezen. Cesarjev nečak je bil vsakemu častniku, vsakemu prostaku, vsaki civilni osebi nekaj svetega. Ves kraj si je šel v visoko čast, da je imel v garniziji nadvojvodo. Mislil, da bi se utegnil častnik predzniti in skrivaj nasprotovati članu cesarske hiše, je bila kratko in malo nemogoča. Za ennske častnike ni bilo ničesar vzvišenejšega od cesarja in njegove države. Tam ni nihče gledal na to, da sestoji ta država iz dveh polovic, ki govorijo njih prebivalci mnogo jezikov. Službeni jezik je bil nemški, in če bi se

bil kdo drznil priznati kak drug jezik za službeni jezik, bi ga bili imeli za veleizdajalca.

Cez nekaj časa so imenovali Franca Ferdinanda za polkovnega poveljnika. Izprosil si je avdienco, da bi se zahvalil cesarju in mu pri tej priliki poročal o nezahvalnih razmerah v Ōdenburgu. Kajti po prepričanju Franca Ferdinanda je smela biti v monarhiji samo ena armada in samo en armadni jezik. Tudi v Pragi, kjer sta živela dva naroda, ni bil nikoli slišal kaj drugega.

Ko je stal pred cesarjem, ga je spet napadla plahost, ki ga je zmerom ohramljala v vladarjevi bližini. Cesar ga je prijazno sprejel, a nedostopna dostojanstvenost, ki jo je vladar izžareval, je nedvojvodo kar dušila. Boječe, z zastajajočim in negotovim glasom je navedel svoja opazovanja in pritožbe.

Cesar ga je mirno poslušal. Nato je rekel: »Razmerje Ogrske do Avstrije in do vladarja je zakonito določeno. Prav tako vse, kar zadeva armado. Armadni jezik je in ostane nemški, na Ogrskem kakor v Avstriji. Pred letom dni so hoteli Madžari uvesti častniške izkušnje v madžarskem jeziku. To ne gre! V tem oziru nikoli ne popuščam. Ne moreš pa ukazati častnikom, da bi zasebno in v častniški kazini govorili po nemško. Če bi to poizkusil, bi jim storil krivico. Jaz tega ne bi mogel trpeti. Prosim te, da se kar moči malo meniš za politiko. Častnik si, nič drugega kakor častnik. Častnik se ne sme vtikati v politiko. In nadvojvoda, ki služi v vojski, mora dajati še posebno dober zgled. Torej prosim: posveti se docela svoji vojaški službi in glej, da se na vojaškem polju kaj naučiš. Zal mi je, da se v Ōdenburgu ne počutiš dobro, a nekaj časa moraš že še potrpeti. Nauči se dobro madžarski, to je glavni namen tvoje preložitve.« Po teh besedah se je cesar nasmešnil, segel nečaku v roko in dodal: »Morda se na Ogrskem kdaj vidiva na lovu.« Avdiencia je bila končana.

Gospodinje in neveste

Ali vam je že znano, da je edina trgovina v Ljubljani, ki ima specialno zalogo platna, belega in barvastega blaga za perilo in posteljnine, zastore, pregrinjala, tekače (tepihe), pregrinjala, veliko izbiro namiznih garnitur, platnenih in fotirbrisač, servetov, izgotovljeno posteljno perilo, najlepšo izbiro svilenih in klotastih prešitih odej, volnenih in flanel odej, perje, puh, žimo, morsko travo itd.

Podružnica tvrdke F. I. Goričar
Sv. Petra cesta 30
Oglejte si blago in nizke cene v naših izložbah, kakor tudi brezobvezno naravnost v trgovini!

MALI OGLASI

Službo dobi

Hlapca
sprejemam za prevažanje poštne, firma »Sava«, Gajeva ul., nebotičnik. 6877-1

Prodajalka
dobra moč, dobi takoj mesto v modni trgovini Jos. SRAJ, Maribor. 6875-1

Samostojna pisarniška moč
večja knjigovodstva in korespondence, dobi službo. Vprašati: Aleksandrova cesta 16-III., levo med 13. in 14. uro. 6852-1

Izurjenega delavca
ki je dalje časa delal na Gumibandwebstuhl-ih (izdelava gumijastih trakov), sprejemam. Javiti se na: Fabrika lastiša, Beograd, Solunska 2. 6854-1

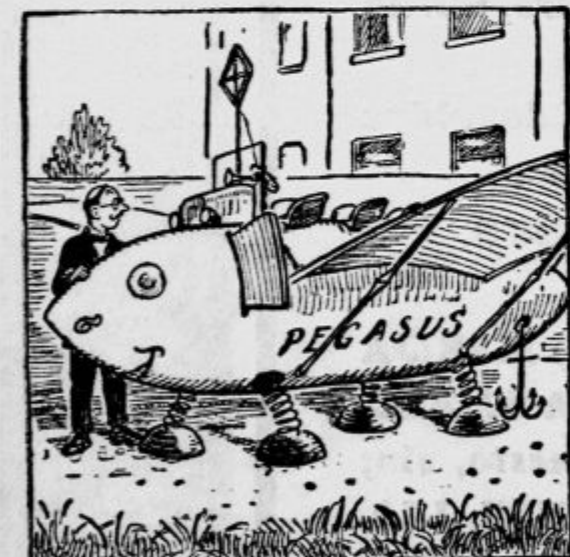
Natakarico
boljšo in pridno, sprejemam takoj. Restavracija. Mestni trg št. 11, Ljubljana. 6844-1

Kolarskega pomočnika
veščega za avtomobilski del, sprejemam. Josip Kordeš, Sušak. 6577-1

Hišnika
poročnega, iščemo za večjo stavbo v sredini mesta. Ponudbe z navedbo poklica in števil oseb na ogl. odd. Jutra pod »Pošten hišnik«. 6612-1

Perfektna kuharica
z znanjem fine kuhe in dietične hrane, snažna pridna, dobi mesto. Ponudbe z navedbo doseganja službe na og. odd. Jutra pod »Dobra služba«. 6613-1

G. T. Rotman: S Pegazom — okrog sveta

Nazadnje je bil zrakoplov dogotovljen. Vse je imel: krnilo, sidro, radio in štiri noge na vzmeteh, da bi laže pristajal. Nato so gospoda Vrtačnika in njegov zrakoplov fotografirali; slika je izšla v vseh časnikih, in pod njo je bil napis: »Radoslav Vrtačnik, genialni izumitelj zračnega konja.«

Lineje Davorja Ravljen. — Izdaja za konzorcij Jutra: Stanko Vikan. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Prodaj

Tovorni avto
5-tonski, ugodno prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kipere«. 6861-10

Avto Mercedes-Benz
200 eleganten Cabriolet, 6 cil. vožen samo 10.000 km. prodam za polovico nabavne cene. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6858-10

Kolesa
Več koles
rabljenih in novih, damskih in moških, — prvovrstne znamke, zelo poceni napredaj. Cizelj, Vegova 12. 6876-11

140 koles
prvovrstnih znamk novih in rabljenih zares poceni na prodaj pri: »Promete nasproti križevniški cerkvi«. 6710-11

Staro železje
štedilniško po nizki ceni prodam. Prodajam tudi dva lažja tovorna voza Anton Kovačič izdelovatelj peč. Ljubljana-Viška ul. 3, Rožna dolina. 6635-6

Uporaben fant
mlad, vojašine prost, z nekaj pisarniške prakse, išče zaposlenja v kakšni pisarni, skladišču ali kaj primerne. Gre tudi samo začasno. — Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Skromne zahteve«. 6693-2

Vajenci (ke)
Frizerski salon
»Frank« sprejme učenko iz Ljubljane. 6853-44

Les
Bukova goriva drva za celo sezono 1939 več je množine kupim. Plačam takoj. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Plačam takoj«. 6606-15

Dragocenost
Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah
CERNE — juvelir, Ljubljana, Wolfova ul. 6853-44

Tricikel
dobro ohranjen, nov, 200 kg prodam ali zamenjam za špecerijsko blago. Ogled od 12. do 2. popoldne in od 6. do 8. zvečer. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6842-6

Orehova jedra
in OREHE nudi Sever & Komp., Ljubljana. 6129-6

Avto, moto
Motorna kolesa
Victoria in Maico
100 ccm s kikišterjem Din 4.900.
120 ccm s kikišterjem Din 5.300.
150 ccm s tahometrom Din 5.400.
200 ccm s tahometrom Din 7.600.
250 ccm s tahometrom, 4 prestave Din 9.200.
prodaja — M. KRAMAR, Kamnik. 6856-10

Avto Fiat 514
odprt v popolnoma brezhibnem stanju, nove gume in 2 rezervni se radi boleznijo poceni prodaja. Hadl, Novomesto. 6374-10

Avtomobile
tovorne, osebne in avto buse, dobro ohranjene, vseh jakosti, kupite najceneje pri O. ŽUPKE, zastopstvo Krupp Ljubljana, Tavčarjeva 11 5969-10

9-stanovanjsko hišo

letni čisti donos 10 odst. krasno, novozgrajeno, 2 nadstropja v Ljubljani VII. prodam za 550.000 din, hipoteka 170.000 din se lahko prevzame. Isto tam prodam stavbno parcelo v bližini Tivolija kv. m 60 din. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Pomlad«. 6818-20

Enosob. stanovanje
lepo, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6860-21

Dvosob. stanovanje
s predobro v visokem pritličju, takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6859-21

Enosob. stanovanje
iščeta 2 odrasli osebi za 1. maj ob Tyrševi cesti ali za Bežigradom. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Elektr. 66«. 6862-21a

2-sobno stanovanje
ali enosobno, iščem v Florjancih, Hrenovci ali Rožni ulici za majnik. Ponudbe pod »Snažno 888« na og. odd. Jutra. 6451-21a

Enosob. stanovanje
dobro ohranjen, 1 KW za izmenični tok 220-380 V. kupim. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Elektr. 66«. 6868-29

INSERIRAJ V »JUTRO«

DA, VAM VELJA TO OPOZORILO

kakor vsem onim, ki so spoznali, da je »Jutro« mali oglašnik naša najcenejša in hitra posredovalnica za vse.

Ne pozabite, da bo velikonočna številka »Jutra«, ki bo zaradi praznikov tri dni aktualna IZSLA

ŽE V SOBOTO ZJUTRAJ.

Cene oglasom v tej številki »Jutra« ostanejo nepovišane; četudi bodo imeli trajno vrednost!

Kapital
Večjo zapuščino
v Idriji v gotovini prodam. Informacije J. Erženčnik, Ziri. 6845-16

INSERIRAJTE V »JUTRO«

Posest
Travniki
neposredna bližina Rakovnika v izmeri: 16.834, 9238, 8716 kv. m napredaj. Cena kv. metra 8 do 9 din. — Ugodni plačilni pogoji. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6846-20

Manjšo sobo
opremljeno in prazno, takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6870-23

Opremljeno sobo
manjšo, z 1 ali 2 posteljami, takoj oddam, oziroma sprejem sestanovalko, — Rožna ul. 19. 6865-23

Sobo
lepo opremljeno s hrano, oddam 15. aprila. Sokolska 5, Prule. 6867-23

FRANJA JERMAN

dne 2. t. m. po kratki, težki bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v starosti 80 let Bogu vdano za vedno zapustila.

Pogreb blagopokojne bo v torek, dne 4. aprila 1939, ob 2. uri pop. izpred mrliške veže Zavetišča Sv. Jožefa na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice bodo v več cerkvah. Pokojno priporočamo v molitve in blag spomin. LJUBLJANA, dne 2. aprila 1939.

ZALUJOČI OSTALI

Lepo zračno sobo

opremljeno ali prazno, takoj oddam. — zakonskemu paru ali 2 osebama. Postavi se lahko tudi štedilnik v sobo. Vodmatska ulica 12-I. prav blizu tramvaja. 6432-23

Sobe išče
Opremljeno sobico
solčno, visoko do prevega nadstropja, išče mirna, solidna gospodinja za takoj. Najraje v centru, ali vsaj v bližini. Plača točno. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Rabim takoj«. 6864-23a

Živali
Ušel je zlat fazan
Prosi se, da se ga vrne proti nagradi na naslov, ki je v og. odd. Jutra. 6869-27

Informacije
Urar Hlebš
naj se takoj zgled v gostilni pri »Lovcu«. 6871-31

Preklic
Pirih Milko, uradnik OUZD v Ljubljani obžaluje in preklicuje, da je dne 28. XI. 1938 na volilnem shodu JRZ v Tomačevem rablil sledeče besede: »Smo imeli priliko videti zločince, ki jih je izjavila orjunaška tolpa in sicer v Trbovljah so nam ustrelili Fakina, a v Rožni dolini pri Vajdnalu so jim stiskali prste v prmožne in se Vajdnalu Stanetu, uradniku OUZD, zahvaljujem za odstop od tožbe«. 6848-31

Razno
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 81 mesec 17 din

Od Vas je odvisno, da imate obleko vedno kot novo

JOS. REICH
Ljubljana
Potlanski nasip 4-6
»Klasi« — Svetlokalnica

Prvovrstni trboveljski

PREMOG
brez prahu, koks, suha drva nudi

I. Pogačnik
BOHORICEVA 5.
Telef. 20-59.

Klasiše
ENO IN VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Tako kmalu je odšla za svojim bratom naša ljubljena

URŠKA ROŽANC

ZASEBNICA
Pogreb drage pokojnice bo v sredo ob 9. uri popoldne na pokopališču v Cerknici.

Cerknica, Ljubljana, Tivat, Cleveland (Ohio), dne 3. aprila 1939.

IVA ROŽANC, svakinja; MARJETKA, sestra; JANEZ in JOŽE, brata ter ostalo sorodstvo.

Marijo Gorenc

roj. KRAMARŠIČ
soprogo železniškega uradnika v pokoju

Pogreb naše nenadomestljive pokojnice bo v torek, dne 4. t. m. ob 5. uri popoldne izpred mrtvaške veže na Vidovdanski cesti št. 9 na mrtvaško njivo k Sv. Križu. Prosimo tihega sožalja.

LJUBLJANA, dne 2. aprila 1939.

JOŽE GORENC, soprog; PEPCA por. SLAPŠAK, LOJZE, ERNUŠKA, otroci; ERNEST KRAMARŠIČ, brat; VINKO SLAPŠAK, zet; SLAVCI roj. BARLE, sinova — ter ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

KLISIŠEJE

ENO IN VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE

KLISIŠEJE